

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ในการ เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และสอบถามเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียน ประกอบด้วย สภาพพื้นที่ที่ตั้งของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางดังแสดงใน ตารางที่ 5 และตารางที่ 6

1.2 ข้อมูลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละเป็นรายข้อกระทง แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางดังแสดงในตารางที่ 7 ถึงตารางที่ 21

2. แบบสอบถามครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัว เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา และจำนวนนักเรียนที่สอนในปัจจุบัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง ดังแสดงในตารางที่ 22

2.2 ข้อมูลการปฏิบัติงานของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย วิเคราะห์ ข้อมูลโดยแบ่งเป็น

2.2.1 แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เป็นรายข้อกระทง แล้วนำเสนอในรูปตารางดังแสดงในตารางที่ 23 24 27 28 29 30 31 32 33 37 38 และ 39

2.2.2 แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อกระทง แล้วนำเสนอในรูปตาราง ดังแสดงในตารางที่ 25 26 และ 36

2.2.3 เรียงลำดับความสำคัญเป็นรายข้อ นำเสนอในรูปตารางดังแสดงในตารางที่ 34 และ 35

3. แบบสัมภาษณ์ แบ่ง เป็น 2 ส่วนคือ

3.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน สรุป เนื้อหา จัดเป็นหมวดหมู่ในแต่ละด้าน รวม 8 ด้าน นำเสนอในรูปความเรียง

3.2 แบบสัมภาษณ์ครูสอนภาษาไทย สรุป เนื้อหา จัดเป็นหมวดหมู่ในแต่ละด้าน รวม 6 ด้าน นำเสนอในรูปความเรียง

4. แบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เป็นรายข้อกระทง แล้วนำเสนอในรูปตารางดังแสดงในตารางที่ 40 ถึงตารางที่ 45

1. แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและสภาพของโรงเรียน

ตารางที่ 5 เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา และประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน

สถานภาพ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	74	98.67
2. หญิง	1	1.33
รวม	75	100.00
อายุ		
1. 21 - 30 ปี	1	1.33
2. 31 - 40 ปี	22	29.33
3. 41 - 50 ปี	28	37.33
4. 51 - 60 ปี	24	32.00
รวม	75	100.00
วุฒิต่างการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	15	20.00
2. ปริญญาตรี	59	78.67
3. สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.33
รวม	75	100.00
ประสบการณ์ในการ เป็นผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา		
1. 1 - 5 ปี	15	20.00
2. 6 - 10 ปี	25	33.33
3. มากกว่า 10 ปี	35	46.67
รวม	75	100.00

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้าน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ส่วนใหญ่คือร้อยละ 98.67 เป็นชาย มีอายุระหว่าง 41-50
ปี ร้อยละ 37.33 และอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 32.00 ส่วนใหญ่คือร้อยละ 78.67
มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการ เป็นผู้บริหารโรงเรียนมากกว่า 10 ปี
ร้อยละ 46.67 และ 6-10 ปี ร้อยละ 33.33

ตารางที่ 6 สภาพที่ตั้งโรงเรียนและขนาดของโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

สภาพของโรงเรียน	จำนวน (N=75)	ร้อยละ
สภาพที่ตั้งของโรงเรียน		
1. ในเขตสุขาภิบาล	1	1.33
2. นอกเขตสุขาภิบาล	74	98.67
ขนาดของโรงเรียน		
1. ขนาดเล็กมาก (นักเรียน 60 คนลงมา)	3	4.00
2. ขนาดเล็ก (นักเรียน 61-120 คน)	12	16.00
3. ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	50	66.67
4. ขนาดใหญ่ (นักเรียน 301-720 คน)	10	13.33
รวม	75	100.00

จากตารางที่ 6 แสดงว่า โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 98.67 ตั้งอยู่นอกเขตสุขาภิบาล โรงเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 66.67 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง รองลงมาคือร้อยละ 16.00 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก

1.2 ข้อมูลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 7 การวางแผนและการกำหนดวิธีการดำเนินงาน

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. ข้อมูลที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยปีที่ผ่านมา	71	94.67
2. รายงานของครูเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในปีที่ผ่านมา	49	65.33
3. ผลการปฏิบัติงานของครูภาษาไทยในด้านสมรรถภาพการสอน	43	57.33
4. รายงานของคณะกรรมการวิชาการเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย	35	46.67
5. อื่น ๆ	7	9.33
2. วิธีปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดทำแผนหรือโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
1. สำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย	70	93.33
2. ศึกษานโยบายของกลุ่มโรงเรียน สปอ./สปจ.	58	77.33
3. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำแผนงานหรือโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย	47	62.67
4. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยก่อนเปิดภาคเรียน	24	32.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
5. ไม่มีการจัดทำแผนหรือโครงการขึ้นเป็นพิเศษ	1	1.33
3. บุคคลที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบให้รับผิดชอบในการวางแผนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย		
1. ครูทุกคนในโรงเรียน	51	68.00
2. ครูที่สอนวิชาภาษาไทยทุกคน	46	61.33
3. ครูวิชาการโรงเรียน	19	25.33
4. หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย	11	14.67
4. ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการสื่อสารหรือรายงานความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนโดยวิธี		
1. ใช้การพูดคุยกันตามธรรมดาอย่างไม่เป็นทางการ	38	50.67
2. ให้ครูภาษาไทยรายงานความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวในที่ประชุมครูแต่ละเดือน	30	40.00
3. ให้ครูภาษาไทยรายงานความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวในรูปเอกสารสิ่งพิมพ์ให้ครูในโรงเรียนทราบ	25	33.33
4. อื่น ๆ	6	8.00
5. ผู้บริหารโรงเรียนควบคุมกำกับนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีการดังนี้		
1. ผู้บริหารเป็นผู้ควบคุมกำกับนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานด้วยตนเอง	58	77.33
2. ผู้บริหารกำหนดตัวบุคคลเพื่อมอบหมายให้ทำหน้าที่ควบคุมกำกับนิเทศและติดตามผลการดำเนินงาน	37	49.33

ตารางที่ 7 (ต่อ)

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
3. ผู้บริหารให้ครูภาษาไทยรายงานความก้าวหน้าให้ ทราบทุกระยะ	28	37.33
4. ไม่มีการควบคุม กำกับ นิเทศและติดตามผลเพราะครู รับผิดชอบงานที่อยู่แล้ว	9	12.00
5. อื่น ๆ	5	6.67

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนใช้ข้อมูลหลายอย่างในการปรับปรุง การเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีผู้บริหารโรงเรียนมากที่สุดคือร้อยละ 94.67 ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยในปีที่ผ่านมา รองลงมาร้อยละ 65.33 ใช้ข้อมูลจากรายงานของครูเกี่ยวกับความก้าวหน้าปัญหา และอุปสรรคที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในปีที่ผ่านมา มีผู้บริหารโรงเรียนประมาณครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 57.33 ใช้ผลการปฏิบัติงานของครูภาษาไทยในด้านสมรรถภาพการสอน และร้อยละ 46.67 ใช้ข้อมูลจากรายงานของคณะกรรมการวิชาการเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

ผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีปฏิบัติหลายอย่างในการจัดทำแผนหรือโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีผู้บริหารโรงเรียนมากที่สุดคือ ร้อยละ 93.33 สำนักรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย รองลงมาร้อยละ 77.33 ศึกษานโยบายของกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และร้อยละ 62.67 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำแผนงานหรือโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย และมีผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยคือร้อยละ 32.00 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาปัญหาด้านการสอนภาษาไทยก่อนเปิดภาคเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.00 มอบหมายให้ครูทุกคนในโรงเรียนรับผิดชอบในการวางแผนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย รองลงมาร้อยละ 61.33 คือครูที่สอนวิชาภาษาไทยทุกคน มีผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยคือร้อยละ 25.33 มอบหมายให้ครูวิชาการโรงเรียน และร้อยละ 14.67 มอบหมายให้หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย

ในการสื่อสารหรือรายงานความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 50.67 ใช้วิธีการพูดคุยกันธรรมดาอย่างไม่เป็นทางการ มีผู้บริหารโรงเรียนต่ำกว่าครึ่งหนึ่งใช้วิธีการอย่างอื่นคือร้อยละ 40.00 ให้ครูภาษาไทยรายงานความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวในที่ประชุมครูแต่ละเดือน และร้อยละ 33.33 ให้ครูภาษาไทยรายงานความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวในรูปเอกสารสิ่งพิมพ์ให้ครูในโรงเรียนรับทราบ

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 77.33 เป็นผู้กำกับ นิเทศ และติดตามผลการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยตนเอง รองลงมาร้อยละ 49.33 ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดตัวบุคคลเพื่อมอบหมายให้ทำหน้าที่ควบคุม กำกับ นิเทศ และติดตามผลการดำเนินงาน มีผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยคือร้อยละ 37.33 ให้ครูภาษาไทยรายงานความก้าวหน้าให้ทราบทุกระยะ และมีผู้บริหารโรงเรียนน้อยที่สุดคือร้อยละ 12.00 ไม่มีการควบคุม กำกับ และนิเทศติดตามผล เพราะเห็นว่าครูรับผิดชอบงานคืออยู่แล้ว

ตารางที่ 8 การบริหารหลักสูตร

วิธีการ	จำนวน ผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนให้แก่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
1. ให้ครูเข้ารับการอบรมและดูงานหรือการประชุมสัมมนา	59	78.67
2. จัดหาเอกสารหลักสูตร วารสารทางวิชาการไว้ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	56	74.67
3. ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศการสอนเป็นประจำ	43	57.33
4. จัดประชุม เชิงปฏิบัติการด้านการสอนภาษาไทยก่อนเปิดภาคเรียน	20	26.67
5. เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครู	5	6.67
6. ไม่ได้จัดกิจกรรมอะไรเลย	1	1.33
2. การปรับแผนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่		
1. ดำเนินการร่วมกับกลุ่มโรงเรียน	40	53.33
2. ไม่มีการปรับเพราะเห็นว่าคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการใช้ได้ดีแล้ว	30	40.00
3. ตั้งคณะทำงานเพื่อทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ	16	21.33
4. เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครู	8	10.67
5. อื่น ๆ	6	8.00

ตารางที่ 8 (ต่อ)

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
3. การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
1. เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับวัตถุประสงค์ของ โครงการการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะ ภาษาไทย	61	81.33
2. สังเกตทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียน	56	74.67
3. ประชุมครูภาษาไทยเพื่อร่วมกันประเมินผลการใช้ หลักสูตร	34	45.33
4. ไม่ได้ติดตามประเมินผล	4	5.33
5. อื่น ๆ	3	4.00
4. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนภาษาไทยที่เชิญมาให้ ความรู้แก่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
1. ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่รับผิดชอบกลุ่มทักษะ ภาษาไทย	54	72.00
2. ศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ	41	54.67
3. หัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียน	18	24.00
4. ไม่เคยเชิญใครเพราะเห็นว่าครูสอนได้ดีแล้ว	12	16.00
5. ครูดีเด่นด้านการสอนภาษาไทย	8	10.67
6. ศึกษานิเทศก์ระดับจังหวัด	3	4.00
7. อื่น ๆ	4	5.33

จากตารางที่ 8 แสดงว่าในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนให้แก่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 78.67 จัดให้ครูเข้ารับการอบรมและดูงานหรือการประชุมสัมมนา รองลงมาร้อยละ 74.67 จัดหาเอกสารหลักสูตรวารสารทางวิชาการไว้ให้ครูได้ศึกษาด้วยตนเอง และร้อยละ 57.33 ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศการสอนเป็นประจำ ส่วนวิธีที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยใช้คือ ร้อยละ 26.67 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการสอนภาษาไทยก่อนเปิดภาคเรียน และร้อยละ 6.67 การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครู

ในการปรับแผนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่มีผู้บริหารโรงเรียนประมาณครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 53.33 ใช้วิธีดำเนินการร่วมกับกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยคือร้อยละ 21.33 ใช้วิธีตั้งคณะทำงานเพื่อทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ และร้อยละ 10.67 ใช้วิธีเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครู มีผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 40.00 ไม่ได้ปรับแผนการสอนหรือกิจกรรมเพราะเห็นว่าคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการใช้ได้ดีแล้ว

ในการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 81.33 ใช้วิธีเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย รองลงมาร้อยละ 74.67 ใช้วิธีสังเกตทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียน และประมาณครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 45.33 ใช้วิธีประชุมครูภาษาไทยเพื่อร่วมกันประเมินผลการใช้หลักสูตร ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ได้ติดตามประเมินผลมีน้อย คือมีเพียงร้อยละ 5.33

ในการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนภาษาไทยมาให้ความรู้แก่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 72.00 เคยเชิญครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่รับผิดชอบกลุ่มทักษะภาษาไทย รองลงมาร้อยละ 54.67 เคยเชิญศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ และมีผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อยมาก คือ ร้อยละ 10.67 และ 4.00 ที่เคยเชิญครูดีเด่นด้านการสอนภาษาไทยและศึกษานิเทศก์ระดับจังหวัดตามลำดับ และมีผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยคือร้อยละ 16.00 ไม่เคยเชิญใคร เพราะเห็นว่าครูสอนได้ดีแล้ว

ตารางที่ 9 นโยบายการจัดการเรียนการสอน

นโยบาย/วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. คุณสมบัติของครูที่ใช้เป็นหลักในการจัดครูเข้าสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
1. ความสามารถด้านการสอน	61	81.33
2. ประสบการณ์ด้านการสอน	54	72.00
3. สาขาวิชาที่ครูเรียนมา	45	60.00
4. ความสนใจของครู	41	54.67
5. ไม่ได้ยึดคุณสมบัติอะไรเป็นพิเศษ จัดตามสะดวก	1	1.33
6. อื่น ๆ	1	1.33
2. การจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
1. ให้ครูภาษาไทยจัดทำบันทึกการสอนไว้ล่วงหน้า	50	66.67
2. ให้ครูภาษาไทยในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านการปรับปรุงการสอนร่วมกัน	36	48.00
3. ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาปัญหาด้านการสอนภาษาไทย	34	45.33
4. ให้ครูภาษาไทยร่วมกันจัดทำแผนการสอน	33	44.00
5. ให้ครูภาษาไทยผลิตสื่อการสอนร่วมกับครูกลุ่มประสบการณ์อื่น	33	44.00
6. จัดวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อจัดทำสื่อให้สอดคล้องกัน	32	42.67

ตารางที่ 9 (ต่อ)

นโยบาย/วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
7. ไม่ได้ทำอะไรเพราะเห็นว่าครูชำนาญงานกันแล้ว	3	4.00
8. อื่น ๆ	1	1.33
3. การช่วยเหลือและแนะนำครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครบถ้วนตามที่ หลักสูตรกำหนด		
1. จัดตารางสอนให้มีจำนวนคาบเวลาเรียนตามคู่มือ การสอนภาษาไทยหรือตามที่หลักสูตรกำหนดไว้	62	82.67
2. เข้าเยี่ยมชั้นเรียนและให้ข้อแนะนำแก่ครู	60	80.00
3. ชี้แจงให้ความรู้เรื่องการวางแผนการสอนแก่ครู	51	68.00
4. ไม่ได้ช่วยเหลือหรือแนะนำเพราะเห็นว่าครูทำได้ดีแล้ว	1	1.33
5. อื่น ๆ	1	1.33
4. การส่งเสริมให้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วิธีสอน หลาย ๆ วิธี		
1. เข้าเยี่ยมชั้นเรียนและให้คำแนะนำวิธีสอนแก่ครู	54	72.00
2. ส่งเสริมให้มีการทดลองสอนวิธีใหม่ ๆ ในกลุ่มทักษะ ภาษาไทย	50	66.67
3. ให้ครูวิเคราะห์วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาตามบทเรียน	44	58.67
4. ให้ครูในโรงเรียนหรือภายในกลุ่มโรงเรียนประชุมเพื่อ วางแผนกลวิธีสอนร่วมกัน	35	46.67
5. ให้ครูไปดูวิธีการสอนใหม่ ๆ จากครูวิชาการกลุ่มที่ รับผิดชอบกลุ่มทักษะภาษาไทยและนำวิธีการสอนมาใช้ ในโรงเรียน	30	40.00

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

นโยบาย/วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
6. นำผลการวิจัยด้านการสอนมาเผยแพร่เพื่อปรับปรุง		
วิธีสอน	17	22.67
7. จัดหาวัสดุวิธีการสอนภาษาไทยแบบใหม่ ๆ	9	12.00
8. ไม่ได้ส่ง เสริมอะไรเป็นพิเศษเพราะเห็นว่าครูสอนได้ดีแล้ว	2	2.67
5. การให้คำแนะนำแก่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
ในการจัดชั้นเรียนและการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน		
1. ให้ครูตกแต่งห้องเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทย	64	85.33
2. ให้ทุกห้องเรียนจัดมุมภาษาไทยและมุมหนังสือประจำห้องเรียน	62	82.67
3. ให้ครูนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน	60	80.00
4. ให้ครูใช้เทคนิคการเสริมแรงเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน	51	68.00
5. อื่น ๆ	3	4.00
6. การติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
1. ขอดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละภาคเรียน	73	97.33
2. สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู	66	88.00
3. ขอดูสมุดแบบฝึกหัดของนักเรียน	61	81.33
4. อื่น ๆ	7	9.33

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จัดครูเข้าสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยยึดคุณสมบัติของครูหลาย ๆ อย่าง คือ ร้อยละ 81.33 ใช้เกณฑ์ความสามารถด้านการสอน ร้อยละ 72.00 ใช้เกณฑ์ประสบการณ์ด้านการสอน ร้อยละ 60.00 จัดครูเข้าสอนตามสาขาวิชาที่ครูเรียนมา และร้อยละ 54.67 จัดครูเข้าสอนตามความสมัครใจของครู มีผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 1.33 จัดครูเข้าสอนโดยไม่ได้ยึดคุณสมบัติอะไร เป็นพิเศษแต่จัดตามสะดวก

ในการจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้บริหารโรงเรียนประมาณครึ่งหนึ่งใช้วิธีการหลาย ๆ อย่างในการเตรียมความพร้อมให้ครูคือ ร้อยละ 66.67 ให้ครูภาษาไทยแต่ละคนจัดทำบันทึกการสอนไว้ล่วงหน้า ร้อยละ 48.00 ให้ครูภาษาไทยในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านการปรับปรุงการสอนร่วมกัน ร้อยละ 45.33 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาปัญหาด้านการสอนภาษาไทย ร้อยละ 44.00 ให้ครูภาษาไทยร่วมกันจัดทำแผนการสอน และร้อยละ 44.00 เท่ากันให้ครูภาษาไทยผลิตสื่อการสอนร่วมกับครูกลุ่มประสบการณ์อื่น และร้อยละ 42.67 จัดวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย เพื่อจัดทำสื่อให้สอดคล้องกัน มีผู้บริหารโรงเรียนน้อยมาก คือร้อยละ 4.00 ไม่ได้จัดเตรียมอะไร เพราะเห็นว่าครูชำนาญงานกันแล้ว

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด โดยมีผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 82.67 จัดตารางสอนให้มีจำนวนคาบ เวลาเรียนตามคู่มือการสอนภาษาไทยหรือตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ รองลงมา ร้อยละ 80.00 เข้าเยี่ยมชั้นเรียน และให้ข้อเสนอแนะแก่ครูและร้อยละ 68.00 ชี้แจงให้ความรู้ เรื่องการวางแผนการสอนแก่ครู มีผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อยมาก คือร้อยละ 1.33 ไม่ได้ช่วยเหลือหรือแนะนำเพราะเห็นว่าครูทำได้ดีแล้ว

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการหลาย ๆ อย่างในการส่งเสริมให้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี โดยมีผู้บริหารโรงเรียนมากที่สุดคือร้อยละ 72.00 เข้าเยี่ยมชั้นเรียนและให้การแนะนำวิธีสอนแก่ครู รองลงมา ร้อยละ 66.67 ส่งเสริมให้มีการทดลองสอนวิธีใหม่ ๆ ในกลุ่มทักษะภาษาไทย และร้อยละ 58.67 ให้ครูวิเคราะห์วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาตามบทเรียน มีผู้บริหารโรงเรียนประมาณเกือบครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 46.67 ให้ครูในโรงเรียนหรือภายในกลุ่มโรงเรียนประชุมเพื่อวางแผนกลวิธีสอนร่วมกัน และร้อยละ 40.00 ให้ครูไปดูวิธีการสอนใหม่ ๆ จากครูวิชาการกลุ่มที่รับผิดชอบกลุ่มทักษะภาษาไทยและนำวิธีการสอนมาใช้ในโรงเรียน มีผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อย คือร้อยละ 22.67 นำผลการวิจัยด้านการสอนมาเผยแพร่เพื่อปรับปรุง

วิธีสอน และร้อยละ 12.00 จัดสาธิตวิธีการสอนภาษาไทยแบบใหม่ ๆ

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ให้คำแนะนำแก่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการจัดชั้นเรียนและการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนโดยใช้วิธีการหลาย ๆ อย่าง มีผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 85.33 ให้ครูตกแต่งห้องเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทย รองลงมาร้อยละ 82.67 ให้ครูทุกห้องเรียนจัดมุมภาษาไทยและมุมหนังสือประจำห้องเรียน ร้อยละ 80.00 ให้ครูใช้เทคนิคการเสริมแรงเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน และร้อยละ 68.00 ให้ครูใช้เทคนิคการเสริมแรงเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการหลาย ๆ อย่าง มีผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 97.33 ขอผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละภาคเรียน รองลงมาร้อยละ 88.00 สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู และร้อยละ 81.33 ขอดูสมุดแบบฝึกหัดของนักเรียน

ตารางที่ 10 การส่งเสริมการใช้สื่อการสอน

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. การช่วยเหลือครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการ จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเนื้อหาวิชาภาษาไทย		
1. แนะนำให้ครูภาษาไทยใช้วัสดุในท้องถิ่นผลิตเป็น สื่อการสอน	63	84.00
2. แนะนำให้ครูไปยืมสื่อจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	59	78.67
3. แนะนำให้ครูวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้แล้ว สร้างสื่อการสอนที่จำเป็นต้องใช้ในการสอน	47	62.67
4. สํารวจและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อการสอนร่วมกันใน โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน	45	60.00
5. สํารวจความต้องการการใช้สื่อของครูภาษาไทยเพื่อใช้ เป็นข้อมูลประกอบการจัดหาสื่อ	41	54.67
6. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อผลิตสื่อการสอน	29	38.67
7. เสนอรายการสื่อการสอนให้ครูเลือกแล้วจัดหาให้	28	37.33
8. อื่น ๆ	1	1.33
2. การจัดเก็บรักษาสื่อเพื่อให้เกิดประโยชน์และสะดวกในการใช้		
1. เก็บสื่อไว้ตามห้องเรียนต่าง ๆ โดยให้ครูประจำชั้น รับผิดชอบการเก็บรักษา	57	76.00
2. จัดเก็บสื่อตามความสะดวกของครูที่ใช้สื่อแต่ละคน	34	45.33
3. จัดให้มีศูนย์สื่อเป็นส่วนกลางมีเจ้าหน้าที่จัดรวบรวม เป็น หมวดหมู่	30	40.00
4. อื่น ๆ	2	2.67

ตารางที่ 10 (ต่อ)

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
3. การปรับปรุงและซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน		
1. จัดสรรงบประมาณให้ใช้ในการซ่อมแซมสื่อ	48	64.00
2. ให้ครูที่ซื้อสื่อใช้เงินส่วนตัวซ่อมแซมสื่อเอง	33	44.00
3. จัดครูให้ทำหน้าที่รับผิดชอบการซ่อมแซมสื่อโดยเฉพาะ	25	33.33
4. ไม่มีการซ่อมแซมสื่อที่ชำรุดเพราะขาดเงินหรือขาดกำลังงาน	3	4.00
4. การส่งเสริมให้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้สื่อการสอนให้คุ้มค่าและเกิดประสิทธิผล		
1. จัดหาเอกสารที่เกี่ยวกับเทคนิควิธีการใช้สื่อการสอนให้ครูศึกษา	60	80.00
2. เข้าเยี่ยมชั้นเรียนและให้คำแนะนำการใช้สื่อการสอนแก่ครู	60	80.00
3. จัดสาคิตหรืออบรมการใช้สื่อ	26	34.67
4. ไม่ได้ส่งเสริมเพราะเห็นว่าครูใช้สื่อได้ดีแล้ว	2	2.67
5. อื่น ๆ	1	1.33
5. การติดตามประเมินผลการใช้สื่อการสอนของครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
1. เข้าเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการใช้สื่อการสอนของครู	58	77.33
2. ตรวจสอบสภาพของสื่อที่มีอยู่	49	65.33
3. ตรวจสอบสถิติการยืมสื่อของครู	38	50.67
4. ให้ครูภาษาไทยประเมินผลและรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนและรายงานให้ทราบ	38	50.67
5. ไม่ได้ติดตามประเมินผล	2	2.67
6. อื่น ๆ	2	2.67

จากตารางที่ 10 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการหลายอย่าง เพื่อช่วยเหลือครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเนื้อหาวิชาภาษาไทย โดยมีผู้บริหารโรงเรียนมากที่สุดคือร้อยละ 84.00 แนะนำให้ครูภาษาไทยใช้วัสดุในท้องถิ่นผลิตเป็นสื่อการเรียนสอน รองลงมาร้อยละ 78.67 แนะนำให้ครูไปยืมสื่อจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และร้อยละ 62.67 แนะนำให้ครูวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้แล้วสร้างสื่อการสอนที่จำเป็นต้องใช้ในการสอน มีผู้บริหารโรงเรียนประมาณครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 60.00 สำรวจและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อการสอนร่วมกันในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน และร้อยละ 54.67 สำรวจความต้องการการใช้สื่อของครูภาษาไทย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดหาสื่อ และมีผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อยคือร้อยละ 38.67 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อผลิตสื่อการสอน และร้อยละ 37.33 เสนอรายการสื่อการสอนให้ครูเลือกแล้วจัดหาให้

การจัดเก็บรักษาสื่อเพื่อให้เกิดประโยชน์และสะดวกในการใช้ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 76.00 ใช้วิธีเก็บสื่อไว้ตามห้องเรียนต่าง ๆ โดยให้ครูประจำชั้นรับผิดชอบการเก็บรักษา รองลงมาร้อยละ 45.33 และ 40.00 จัดเก็บสื่อตามความสะดวกของครูที่ใช้สื่อแต่ละคน และการจัดให้มีศูนย์สื่อเป็นส่วนกลางมีเจ้าหน้าที่จัดรวบรวมเป็นหมวดหมู่ตามลำดับ

การปรับปรุงและซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 64.00 จัดสรรเงินงบประมาณให้ครูใช้ในการซ่อมแซมสื่อ รองลงมาคือร้อยละ 44.00 ให้ครูที่ใช้สื่อใช้เงินส่วนตัวซ่อมแซมสื่อเอง มีผู้บริหารโรงเรียนน้อยมากคือร้อยละ 4.00 ไม่ได้จัดซ่อมแซมสื่อที่ชำรุดเพราะขาดเงินหรือขาดกำลังงาน

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ใช้วิธีการสองอย่าง เพื่อส่งเสริมให้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้สื่อการสอนให้คุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลคือ ร้อยละ 80.00 ใช้วิธีการจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องเทคนิควิธีการใช้สื่อการสอนให้ครูศึกษา และวิธีการเข้าเยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อให้คำแนะนำการใช้สื่อการสอนแก่ครู มีผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อยคือร้อยละ 34.67 จัดสาคัดหรืออบรมการใช้สื่อ

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ติดตามประเมินผลการใช้สื่อการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิธีการหลาย ๆ อย่าง ผู้บริหารโรงเรียนมากที่สุดคือร้อยละ 77.33 ใช้วิธีเข้าเยี่ยมชมชั้นเรียน เพื่อสังเกตการใช้สื่อการสอนของครู รองลงมาร้อยละ 65.33 ใช้วิธีตรวจสอบสภาพของสื่อที่มีอยู่ และประมาณครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 50.67 ใช้วิธีตรวจสอบสถิติการยืมสื่อการสอนของครู และร้อยละ 50.67 เท่ากันให้ครูภาษาไทยประเมินผลและรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนและรายงานให้ทราบ

ตารางที่ 11 ผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้ทำหน้าที่นิเทศ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. ผู้บริหารโรงเรียน	70	93.33
2. ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่รับผิดชอบกลุ่มทักษะภาษาไทย	56	74.67
3. ศึกษานิเทศก์อำเภอ	54	72.00
4. ครูวิชาการโรงเรียน	38	50.67
5. ครูดีเด่นด้านการสอนภาษาไทย	8	10.67
6. ครูอาวุโสหรือครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย	5	6.67
7. ไม่เคยมีใครนิเทศเลย	2	2.67
8. อื่น ๆ	1	1.33

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่คือผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 93.33 ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่รับผิดชอบกลุ่มทักษะภาษาไทย ร้อยละ 74.67 ศึกษานิเทศก์อำเภอ ร้อยละ 72.00 ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 น้อยได้แก่ ครูดีเด่นด้านการสอนภาษาไทย ร้อยละ 10.67 และครูอาวุโสหรือครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย ร้อยละ 6.67

ตารางที่ 12 หัวข้อเรื่องในการนิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่องที่นิเทศ	จำนวนผู้ตอบ (N = 73)	ร้อยละ
1. การสอนซ่อมเสริม	67	91.78
2. การผลิตและการใช้สื่อการสอน	61	83.56
3. การวัดและประเมินผล	60	82.19
4. การเตรียมการสอน	60	82.19
5. วิธีสอนและเทคนิคการสอน	46	63.01
6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาไทย	43	58.94
7. การใช้หนังสือแบบเรียน	37	50.68
8. อื่น ๆ	1	1.37

จากตารางที่ 12 แสดงว่า การนิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการนิเทศมากเกือบทุกเรื่อง คือ เรื่องการสอนซ่อมเสริมร้อยละ 91.78 เรื่องการผลิตและการใช้สื่อการสอน ร้อยละ 83.56 เรื่องการเตรียมการสอนและการวัดและประเมินผล ร้อยละ 82.19 ส่วนเรื่องที่มีการนิเทศรองลงมาคือ เรื่องวิธีสอนและเทคนิคการสอน ร้อยละ 63.01 เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาไทย ร้อยละ 58.94 และเรื่องการใช้หนังสือแบบเรียน ร้อยละ 50.68

ตารางที่ 13 วิธีที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้ในการหาข้อมูลก่อนออกนิเทศ การวางแผนก่อนออกนิเทศ และเทคนิควิธีที่ใช้ในการนิเทศ

วิธีการ	จำนวน ผู้ตอบ (N = 73)	ร้อยละ
1. การหาข้อมูลก่อนออกนิเทศการสอนภาษาไทยชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6		
1. ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	66	90.41
2. พบปะพูดคุยกับครูที่สอนภาษาไทยแบบไม่เป็นทางการ	57	78.08
3. สังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน	56	76.71
4. จัดประชุมครูเกี่ยวกับปัญหาการจัดการสอนภาษาไทย	32	43.84
5. ไม่ได้หาข้อมูลอะไรเป็นพิเศษ	2	2.74
6. อื่น ๆ	1	1.37
2. การวางแผนก่อนออกนิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6		
1. สสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภาษาไทยในโรงเรียน	62	84.93
2. ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน	54	73.97
3. วางแผนร่วมกับครูวิชาการโรงเรียน	40	54.79
4. ศึกษาบุคลิกภาพของครูที่จะไปนิเทศเพื่อหาวิธีการที่ เหมาะสมกับครูคนนั้น	21	28.77
5. กำหนดวัน เวลาที่จะนิเทศและแจ้งให้ครูที่รับการ นิเทศทราบล่วงหน้า	19	26.03
6. ไม่ได้วางแผน	3	4.11
7. อื่น ๆ	1	1.37

ตารางที่ 13 (ต่อ)

วิธีการ	จำนวน ผู้ตอบ (N = 73)	ร้อยละ
3. การนิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
ผู้บริหารโรงเรียนใช้เทคนิควิธีการดังต่อไปนี้		
1. การเยี่ยมชั้นเรียน	56	76.71
2. จัดประชุมครูเพื่อปรึกษาหารือกัน	56	76.71
3. ให้คำปรึกษาแก่ครูเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่ม	49	67.12
4. ส่งครูไปอบรมหรือดูงาน	44	60.27
5. เผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ	18	24.66
6. ให้ครูภาษาไทยเยี่ยมเยียนกันเองภายในโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน	18	24.66
7. ช่วยครูในการทดลองวิธีสอนแบบใหม่ ๆ	15	20.55
8. จัดสาธิตวิธีสอน	8	10.96
9. จัดหาผู้อำนวยการสอนมาพบปะพูดคุยกับครูและ ให้คำปรึกษา	4	5.48

จากตารางที่ 13 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีวิธีหาข้อมูลก่อนออกนิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลาย ๆ วิธีคือ ร้อยละ 90.41 ใช้วิธีตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ร้อยละ 78.08 ใช้วิธีพบปะพูดคุยกับครูที่สอนภาษาไทยแบบไม่เป็นทางการ และร้อยละ 76.71 ใช้วิธีสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน มีผู้บริหารโรงเรียนน้อยมากคือ ร้อยละ 2.74 ไม่ได้หาข้อมูลอะไรเป็นพิเศษ

ในการวางแผนก่อนออกนิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 84.93 และ 73.97 ใช้วิธีสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนและใช้วิธีศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน ตามลำดับ ส่วนวิธีการที่ผู้บริหาร

โรงเรียนส่วนน้อยปฏิบัติคือ การศึกษานุคลิกภาพของครูที่จะไปนิเทศเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมกับ
 ครูคนนั้น ร้อยละ 28.77 และการกำหนดวัน เวลาที่จะนิเทศและแจ้งให้ครูที่รับการนิเทศทราบ
 ล่วงหน้า ร้อยละ 26.03 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ได้วางแผนก่อนออกนิเทศมีเพียงร้อยละ
 4.11

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 76.71 นิเทศการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 6 โดยใช้เทคนิควิธีการเยี่ยมชั้นเรียน และการจัดประชุมครูเพื่อปรึกษาหารือกัน รองลงมา
 ร้อยละ 67.12 ใช้เทคนิควิธีให้คำปรึกษาแก่ครูเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ส่วนเทคนิควิธีที่
 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยใช้คือ ร้อยละ 24.66 เผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ และให้ครู
 ภาษาไทย เข้มเขียนกันเองภายในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ร้อยละ 20.55 ช่วยครูในการ
 ทดลองวิธีสอนแบบใหม่ ๆ ร้อยละ 10.96 จัดสาธิตวิธีสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 5.48 จัดหา
 ผู้ชำนาญด้านการสอนมาพบปะพูดคุยกับครูและให้คำปรึกษา

ตารางที่ 14 การวัดและประเมินผลการศึกษา

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. การให้ความช่วยเหลือครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีความรู้ในด้านการวัดและประเมินผล		
1. จัดทำเอกสาร ระเบียบหรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลให้ครูศึกษา	63	84.00
2. ให้คำแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการสร้าง การเลือกชนิดแบบทดสอบที่เหมาะสมกับการใช้วัดพฤติกรรมต่าง ๆ	60	80.00
3. จัดการฝึกอบรมครูในเรื่องการสร้างแบบทดสอบ	18	24.00
4. ไม่ได้ช่วยเหลือ เพราะเห็นว่าครูมีความรู้ดีแล้ว	2	2.67
5. อื่น ๆ	2	2.67
2. การส่งเสริมให้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน		
1. ส่งเสริมการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลโดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้และครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตร	68	90.67
2. ส่งเสริมการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลหลาย ๆ ชนิด	52	69.33
3. จัดหาวัสดุอุปกรณ์และจัดสรรงบประมาณที่ใช้จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล	50	66.67
4. ส่งเสริมการจัดทำคลังข้อสอบ	42	56.00
5. ส่งเสริมการวิเคราะห์ข้อสอบ	24	32.00
6. ไม่ได้ส่งเสริมอะไรเป็นพิเศษ	3	4.00

ตารางที่ 14 (ต่อ)

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
3. วิธีที่กำหนดให้ครูปฏิบัติในการวัดและประเมินผล		
ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
1. ให้ครูประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ใน		
ป.02 อย่างสม่ำเสมอ	72	96.00
2. ให้ครูนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียน		
การสอน	66	88.00
3. ให้ครูใช้วิธีวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธี	59	78.67
4. ให้ครูวัดและประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียนและ		
หลังเรียน	55	73.33
5. อื่น ๆ	1	1.33

จากตารางที่ 14 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 84.00 ให้ความช่วยเหลือครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีความรู้ในด้านการวัดและประเมินผลโดยจัดหาหนังสือ เอกสาร ระเบียบ หรือคู่มือปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลให้ครูศึกษา รองลงมาร้อยละ 80.00 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้าง การเลือกชนิดแบบทดสอบที่เหมาะสมกับการใช้วัดพฤติกรรมต่าง ๆ ส่วนวิธีการที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยใช้คือ การจัดฝึกอบรมครูในเรื่องการสร้างแบบทดสอบ ซึ่งมีเพียงร้อยละ 24.00

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 90.67 ส่งเสริมให้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนโดยการสร้างเครื่องมือที่ยืดจุดประสงค์การเรียนรู้และครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตร รองลงมาร้อยละ 69.33 ส่งเสริมให้สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลหลาย ๆ ชนิด และมีผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยคือร้อยละ 32.00 ส่งเสริมการวิเคราะห์ข้อสอบ

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดวิธีการหลายอย่างให้ครูปฏิบัติในการวัดและประเมินผลภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือร้อยละ 96.00 ให้ครูประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในป.02 อย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 88.00 ให้ครูนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ร้อยละ 78.67 ให้ครูใช้วิธีวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธี และร้อยละ 73.33 ให้ครูวัดและประเมินผลก่อนการเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

ตารางที่ 15 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กิจกรรม	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. แข่งขันการคัดลายมือ	65	86.67
2. การตอบปัญหาภาษาไทย	60	80.00
3. การประกวดการอ่านร้อยแก้วและร้อยกรอง	55	73.33
4. การประกวดการเขียน เช่น เรียงความ โคลง กลอน	49	65.33
5. แข่งขันการเล่านิทาน	41	54.67
6. การจัดกิจกรรมวันสำคัญที่เกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี	34	45.33
7. การอภิปรายหรือโต้วาที	31	41.33
8. การแสดงละครในวรรณคดี	14	18.67
9. ไม่ได้จัดกิจกรรมอะไร	3	4.00
10. อื่น ๆ	3	4.00

จากตารางที่ 15 แสดงว่า โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.67 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทยโดยจัดกิจกรรมการแข่งขัน การคัดลายมือ รองลงมาร้อยละ 80.00 จัดกิจกรรมประเภทตอบปัญหาภาษาไทย ร้อยละ 73.33 จัดการประกวดการอ่านร้อยแก้ว และร้อยกรอง และร้อยละ 65.33 จัดการประกวดการเขียน เช่น เรียงความ โคลง กลอน ส่วนกิจกรรมที่โรงเรียนจำนวนปานกลางจัดคือ ร้อยละ 54.67 จัดการแข่งขันเล่านิทาน ร้อยละ 45.33 จัดกิจกรรมวันสำคัญที่เกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี และร้อยละ 41.33 จัดการอภิปรายหรือโต้วาทีมีโรงเรียนส่วนน้อยร้อยละ 18.67 จัดกิจกรรมการแสดงละครในวรรณคดี และมีโรงเรียนร้อยละ 4.00 ไม่ได้จัดกิจกรรมอะไร

ตารางที่ 16 วิธีปฏิบัติในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีปฏิบัติ	จำนวนผู้ตอบ (N = 72)	ร้อยละ
1. ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนและร่วมกันดำเนินงาน	63	87.50
2. ครูวางแผนแล้วให้นักเรียนดำเนินงาน	23	31.94
3. นักเรียนวางแผนและดำเนินงานโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา	19	26.39
4. ครูเป็นผู้วางแผนและดำเนินกิจกรรมเอง	11	15.28

จากตารางที่ 16 แสดงว่า โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ซึ่งจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรส่วนใหญ่ร้อยละ 87.50 มีวิธีจัดกิจกรรมโดยครูและนักเรียนร่วมกันวางแผน และร่วมกันดำเนินงาน รองลงมา ร้อยละ 31.94 ครูวางแผนแล้วให้นักเรียนดำเนินงาน มีโรงเรียนส่วนน้อยคือร้อยละ 26.39 จัดกิจกรรมโดยนักเรียนวางแผนและดำเนินงานโดยมีครูเป็นที่ปรึกษากับร้อยละ 15.28 จัดโดยครูเป็นผู้วางแผนและดำเนินกิจกรรมเอง

ตารางที่ 17 วิธีปฏิบัติในการประเมินผลการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีปฏิบัติ	จำนวนผู้ตอบ (N = 72)	ร้อยละ
1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน	62	86.11
2. พิจารณาผลการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม	55	76.39
3. ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมประเมินผลและ รายงานให้ผู้บริหารทราบ	27	37.50

จากตารางที่ 17 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 86.11 มีวิธีประเมินผล
การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทยโดยการสังเกตการ เข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
รองลงมาผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 76.39 พิจารณาผลการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม มีผู้บริหาร
โรงเรียนส่วนน้อยคือร้อยละ 37.50 ใช้วิธีให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมประเมินผลและรายงาน
ให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ

ตารางที่ 18 การส่งเสริมการสอนซ่อมเสริม

วิธีการ/กิจกรรม	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. ตรวจสอบนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนภาษาไทย เป็นรายบุคคลเพื่อสำรวจจำนวนในเบื้องต้น	66	88.00
2. กำหนดวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม	57	76.00
3. กำหนดบุคลากรครูที่ทำหน้าที่สอนซ่อมเสริมภาษาไทย	44	58.67
4. กำหนดวิธีการประเมินผลการสอนซ่อมเสริม	43	57.33
5. ไม่ได้กำหนดกิจกรรม เพราะไม่มีโครงการสอนซ่อมเสริม	3	4.00
6. อื่น ๆ	3	4.00

จากตารางที่ 18 แสดงว่า โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ส่วนใหญ่มีกิจกรรมหลายอย่างในการส่งเสริมการสอนซ่อมเสริม คือ ร้อยละ 88.00 มีกิจกรรมการตรวจสอบนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนภาษาไทยเป็นรายบุคคล เพื่อสำรวจจำนวนในเบื้องต้น รองลงมา ร้อยละ 76.00 มีการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม และมีการกำหนดบุคลากรครูที่ทำหน้าที่สอนซ่อมเสริมภาษาไทย ร้อยละ 58.67 กับกำหนดวิธีการประเมินผลการสอนซ่อมเสริม ร้อยละ 57.33 ส่วนโรงเรียนที่ไม่มีกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม มีเพียงร้อยละ 4.00

ตารางที่ 19 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้ารับการสอนซ่อมเสริมภาษาไทย

ลักษณะนักเรียนที่เข้ารับการสอนซ่อมเสริมภาษาไทย	จำนวนผู้ตอบ (N = 72)	ร้อยละ
1. เรียนอ่อนในวิชาภาษาไทย	72	100.00
2. ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้	60	83.33
3. เรียนเก่งและมีความสามารถด้านภาษาไทย	31	43.06
4. ขาดเรียน	27	37.50
5. อื่น ๆ	3	4.17

จากตารางที่ 19 แสดงว่า โรงเรียนที่สอนซ่อมเสริมทุกแห่งหรือร้อยละ 100.00 จัดการสอนซ่อมภาษาไทยให้นักเรียนที่เรียนอ่อนในวิชาภาษาไทย รองลงมาร้อยละ 83.33 จัดให้นักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และร้อยละ 37.50 จัดให้นักเรียนที่ขาดเรียน มีโรงเรียนจำนวนไม่น้อยคือร้อยละ 43.06 จัดการสอนเสริมให้นักเรียนที่เรียนเก่งมีความสามารถทางภาษาไทย

ตารางที่ 20 วิธีการหรือกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถสอนซ่อมเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการ/กิจกรรม	จำนวนผู้ตอบ (N = 72)	ร้อยละ
1. ผู้บริหาร เข้า เยี่ยมชั้นเรียนที่มีการสอนซ่อมเสริม เพื่อให้การช่วยเหลือครู	44	61.11
2. ครูร่วมกันวิเคราะห์แนวทางและแผนการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม	43	59.72
3. คณะครูร่วมกันพัฒนาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการสอนซ่อมเสริม	42	58.33
4. ผู้บริหาร เผยแพร่ผลงานและยกย่องครูที่ปฏิบัติการสอนซ่อมเสริมดีเด่น	36	50.00
5. จัดอบรมครูเกี่ยวกับวิธีการสอนซ่อมเสริม	16	22.22
6. อื่น ๆ	1	1.39

จากตารางที่ 20 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 61.11 ส่งเสริมให้ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถสอนซ่อมเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเข้าเยี่ยมชั้นเรียนที่มีการสอนซ่อมเสริมเพื่อให้การช่วยเหลือครู รองลงมาเป็นวิธีที่ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 59.75 จัดให้ครูร่วมกันวิเคราะห์แนวทางและแผนการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม และร้อยละ 58.33 ให้คณะครูร่วมกันพัฒนาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการสอนซ่อมเสริม และมีผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 50.00 ใช้วิธีเผยแพร่ผลงานและยกย่องครูที่ปฏิบัติการสอนซ่อมเสริมดีเด่น

ส่วนวิธีที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยใช้คือ การจัดอบรมครูเกี่ยวกับวิธีการสอนซ่อมเสริมมีเพียงร้อยละ 22.22

ตารางที่ 21 วิธีการประเมินผลการจัดสอนซ่อมเสริมภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 72)	ร้อยละ
1. ผู้บริหารพบปะพูดคุยกับครูที่ทำหน้าที่สอนซ่อมเสริม	64	88.89
2. ผู้บริหารร่วมกับครูประเมินความก้าวหน้าด้านการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริม	52	72.22
3. อื่น ๆ	3	4.17

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.89 ประเมินผลการจัดการสอนซ่อมเสริมภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการพบปะพูดคุยกับครูที่ทำหน้าที่สอนซ่อมเสริม รองลงมา ร้อยละ 72.22 ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูประเมินผลความก้าวหน้าด้านการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริม

2. แบบสอบถามครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 22 เพศ อายุ ประสบการณ์ของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วุฒิต่างการศึกษา และจำนวนนักเรียนที่สอนเฉลี่ยต่อห้อง

สถานภาพ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	55	73.33
2. หญิง	20	26.67
รวม	75	100.00
อายุ		
1. 21 - 30 ปี	24	32.00
2. 31 - 40 ปี	39	52.00
3. 41 - 50 ปี	11	14.67
4. 51 - 60 ปี	1	1.33
รวม	75	100.00
ประสบการณ์การสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา		
1. 1 - 5 ปี	31	41.33
2. 6 - 10 ปี	29	38.67
3. มากกว่า 10 ปี	15	20.00
รวม	75	100.00
วุฒิต่างการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	22.67
2. ปริญญาตรี	58	77.33
รวม	75	100.00

ตารางที่ 22 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
จำนวนนักเรียนที่สอนเฉลี่ยต่อห้อง		
1. 1 - 10 คน	5	6.67
2. 11 - 20 คน	16	21.33
3. 21 - 30 คน	44	58.67
4. มากกว่า 30 คน	10	13.33
รวม	75	100.00

จากตารางที่ 22 แสดงว่า ครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ คือร้อยละ 73.33 เป็นเพศชาย ที่เป็นเพศหญิงมีเพียงร้อยละ 26.67 ครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 52.00 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี รองลงมาร้อยละ 32.00 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ครูที่อายุเกิน 40 ปี นับว่ามีน้อยคือ อายุระหว่าง 41-50 ปี มีร้อยละ 14.67 และอายุ 51-60 ปี มีเพียงร้อยละ 1.33

ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 41.33 มีประสบการณ์การสอนภาษาไทยในโรงเรียนชั้นประถมศึกษา 1-5 ปี รองลงมาคือร้อยละ 38.67 มีประสบการณ์ 6-10 ปี ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีเพียงร้อยละ 20.00 เท่านั้น

ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 77.33 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีครูเพียงร้อยละ 22.67 มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 58.67 สอนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 21-30 คน รองลงมาร้อยละ 21.33 สอนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง 11-20 คน ส่วนห้องเรียนที่มีนักเรียน 1-10 คน หรือเกิน 30 คน มีน้อยมากคือร้อยละ 6.67 และ 13.33 ตามลำดับ

2.2 ข้อมูลการปฏิบัติงานของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

ตารางที่ 23 การเตรียมการสอน

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. วิธีที่ครูปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมการสอนภาษาไทย		
1. เตรียมการสอนทุกครั้ง	64	85.33
2. เตรียมการสอนเฉพาะบทเรียนที่ยาก	7	9.33
3. เตรียมการสอนเฉพาะเมื่อมีเวลา	4	5.33
2. ครูภาษาไทยเตรียมการสอนโดยทำสิ่งต่อไปนี้		
1. เตรียมสื่อที่ใช้ในการสอน	66	88.00
2. เตรียมแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียน	62	82.67
3. ศึกษาเอกสารหลักสูตร	60	80.00
4. จัดทำบันทึกการสอน	58	77.33
5. เตรียมนักเรียน เช่น ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่จะสอนมาล่วงหน้า	51	68.00
6. เตรียมคำถามสำหรับใช้กับนักเรียน	44	58.67
7. เตรียมแบบทดสอบสำหรับนักเรียน	43	57.33
8. อื่น ๆ	10	13.33
3. เอกสารหลักสูตรที่ครูภาษาไทยใช้ในการเตรียมการสอน		
1. คู่มือครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	75	100.00
2. แบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกรมวิชาการ	74	98.67
3. คู่มือการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ใน ป.02/6	65	86.67

ตารางที่ 23 (ต่อ)

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
4. หนังสือแบบเรียนหรือแบบฝึกหัดที่จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์ของเอกชน	46	61.33
5. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521	43	57.33
6. หนังสือส่งเสริมการอ่าน	37	49.33
7. แนวการใช้หลักสูตร	19	25.33
8. อื่น ๆ	8	10.67

จากตารางที่ 23 แสดงว่า ครูภาษาไทยส่วนใหญ่คือร้อยละ 85.33 เตรียมการสอนทุกครั้ง และในการเตรียมการสอนนั้นครูทำสิ่งต่าง ๆ มากใกล้เคียงกัน แต่ที่มากที่สุด 4 อย่างคือ เตรียมสื่อที่ใช้ในการสอนร้อยละ 88.00 เตรียมแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียน ร้อยละ 82.67 ศึกษาเอกสารหลักสูตร ร้อยละ 80.00 และจัดทำบันทึกการสอน ร้อยละ 77.33 รองลงมาไปอีก 3 อย่างคือ สิ่งการให้นักเรียนเตรียมตัวให้พร้อมก่อนเรียน ร้อยละ 68.00 เตรียมคำถามสำหรับใช้กับนักเรียน ร้อยละ 58.67 และเตรียมแบบทดสอบสำหรับนักเรียน ร้อยละ 57.33

สำหรับ เอกสารหลักสูตรที่ครูภาษาไทยทุกคนใช้ในการเตรียมการสอนคือ คู่มือครูภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เอกสารหลักสูตรที่ครูใช้มากอีก 2 อย่างคือ แบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของ กรมวิชาการ ร้อยละ 98.67 และคู่มือการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ใน ป.02/6 ร้อยละ 86.67 และเอกสารหลักสูตรที่ใช้มากรองลงมา คือ หนังสือแบบเรียนหรือแบบฝึกหัดที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ของเอกชน ร้อยละ 61.33 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ร้อยละ 57.33 และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ร้อยละ 49.33 ส่วนเอกสารหลักสูตรที่ใช้น้อยที่สุด คือ แนวการใช้หลักสูตร ร้อยละ 25.33

ตารางที่ 24 วิธีการสอน

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. การประเมินความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนสอน		
1. สนทนากับนักเรียน	65	86.67
2. ตรวจสอบแฟ้มักัดจากบทเรียนที่ผ่านมา	48	64.00
3. ถามนักเรียนเป็นรายบุคคล	45	60.00
4. ทดสอบนักเรียน	44	58.67
5. ไม่ได้ประเมิน	2	2.67
2. การดำเนินการสอน		
1. สอนโดยฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ให้สัมพันธ์กัน	71	94.67
2. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด	60	80.00
3. นำเข้าสู่บทเรียน สอน สรุป	53	70.67
4. จัดกิจกรรมการสอนตามข้อเสนอแนะในคู่มือครู	53	70.67
5. ใช้กระบวนการกลุ่มให้นักเรียนทำงานร่วมกัน	50	66.67
6. สอนตามหนังสือเรียนและตามที่คิดว่าดีมีประโยชน์	39	52.00
7. สอนโดยเน้นเนื้อหาวิชาเพื่อนำไปใช้สอบแข่งขัน	6	8.00
3. การจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน		
1. ให้นักเรียนที่เรียน เก่ง เป็นพี่เลี้ยงสอนนักเรียนที่เรียนอ่อนตัวต่อตัว	64	85.33
2. สอนพิเศษให้เป็นรายบุคคล	47	62.67
3. จัดมุมภาษาไทยภายในห้องเรียนให้นักเรียนเรียนรู้ตามความสามารถของตน	38	50.67
4. ใช้เวลาเรียนส่วนหนึ่งสอนนักเรียนทั้งห้องแล้ว เหลือเวลาส่วนหนึ่งไว้สำหรับช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน	37	49.33

ตารางที่ 24 (ต่อ)

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
5. สอนนักเรียน เป็นกลุ่มย่อยตามระดับความสามารถ	26	34.67
6. ให้นักเรียน ใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับเรียนด้วย ตนเอง	8	10.67
7. ไม่ได้จัดอะไรเป็นพิเศษ	3	4.00

จากตารางที่ 24 แสดงว่า ครูภาษาไทยจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 86.67 ประเมินความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนสอนโดยใช้วิธีสนทนากับนักเรียน วิธีอื่น ๆ ที่ครูใช้ รองลงไปอีก 3 วิธีคือ ร้อยละ 64.00 ตรวจแบบฝึกหัดจากบทเรียนที่ผ่านมา ร้อยละ 60.00 ถามนักเรียนเป็นรายบุคคล และร้อยละ 58.67 ใช้วิธีทดสอบนักเรียน

ในการดำเนินการสอน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 94.67 สอนโดยการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้สัมพันธ์กัน รองลงมาร้อยละ 80.00 สอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด ร้อยละ 70.67 สอนโดยจัดกิจกรรมการสอนตามข้อเสนอแนะในคู่มือครูและมีการนำเข้าสู่บทเรียน สอน และสรุป วิธีที่ครูจำนวนปานกลางใช้คือ ร้อยละ 66.67 ใช้กระบวนการกลุ่มให้นักเรียนทำงานร่วมกัน และร้อยละ 52.00 สอนตามหนังสือเรียนและตามที่คิดว่าดี มีประโยชน์ ส่วนวิธีที่ครูจำนวนน้อยที่สุดใช้คือ ร้อยละ 8.00 สอนโดยเน้นเนื้อหาวิชาเพื่อนำไปใช้สอบแข่งขัน

สำหรับการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนนั้น ครูภาษาไทยจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 85.33 ใช้วิธีให้นักเรียนที่เรียนเก่ง เป็นพี่เลี้ยงช่วยสอนนักเรียนที่เรียนอ่อนตัวต่อตัว รองลงมา ร้อยละ 62.67 ครูสอนพิเศษให้เป็นรายบุคคล และวิธีที่ครูประมาณครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 50.67 ใช้วิธีจัดมุมภาษาไทยภายในห้องเรียนให้นักเรียน เรียนรู้ตามความสามารถของตน และร้อยละ

49.33 ใช้เวลาเรียนส่วนหนึ่ง สอนนักเรียนทั้งห้องแล้วเหลือเวลาส่วนหนึ่งไว้สำหรับช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน ส่วนวิธีที่ใช้บ่อยคือ ร้อยละ 34.67 สอนนักเรียน เป็นกลุ่มย่อยตามระดับความสามารถ และร้อยละ 10.67 ให้นักเรียนใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับเรียนด้วยตนเอง สำหรับครูที่ไม่ได้จัดกิจกรรมอะไรเป็นพิเศษมีเพียงร้อยละ 4.00 เท่านั้น

ตารางที่ 25 กิจกรรมการสอนที่ครูภาษาไทยใช้และระดับมาก-น้อยของการใช้กิจกรรมแต่ละชนิด

กิจกรรมการสอน	ครูไม่ใช้กิจกรรม		ครูใช้กิจกรรม		ระดับการใช้กิจกรรม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	ผู้ตอบ		ผู้ตอบ				
1. การอ่านเพื่อจับใจความ สำคัญของ เรื่อง	-	-	75	100.00	2.61	0.65	มากที่สุด
2. การฝึกอ่านคำยาก	-	-	75	100.00	2.71	0.54	มากที่สุด
3. การทนายปัญหา	-	-	75	100.00	2.09	0.79	มาก
4. การฝึกพูดหน้าชั้นเรียน เช่น การรายงานหน้าชั้น	-	-	75	100.00	2.45	0.66	มาก
5. การเขียนเรียงความ	-	-	75	100.00	1.83	0.68	มาก
6. การคัดลายมือ	-	-	75	100.00	2.07	0.74	มาก
7. การเขียนจดหมาย	-	-	75	100.00	1.88	0.63	มาก
8. การแต่งประโยคจากคำ ที่เรียนไปแล้ว	-	-	75	100.00	2.40	0.73	มาก
9. การเล่านิทาน	-	-	75	100.00	2.09	0.70	มาก
10. การเขียนตามคำบอก	1	1.33	74	98.67	2.35	0.67	มาก
11. การเขียนกรอกแบบฟอร์ม ต่าง ๆ	1	1.33	74	98.67	1.73	0.68	มาก
12. การอ่านทำนองเสนาะ	1	1.33	74	98.67	2.15	0.71	มาก
13. การฟังข่าว โฆษณาทาง วิทยุโทรทัศน์	2	2.67	73	97.33	2.04	0.77	มาก
14. การอภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับเพื่อนใน ชั้นเรียน	2	2.67	73	97.33	2.16	0.81	มาก

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กิจกรรมการสอน	ครูไม่ใช้กิจกรรม		ครูใช้กิจกรรม		ระดับการใช้กิจกรรม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	ผู้ตอบ		ผู้ตอบ				
15. การอ่านหนังสือประเภท ต่าง ๆ เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น หนังสือพิมพ์ ฯลฯ	2	2.67	73	97.33	2.00	0.78	มาก
16. การเขียนบรรยาย ประกอบภาพ	2	2.67	73	97.33	1.53	0.62	มาก
17. การเขียนคำขวัญ คำ โฆษณา	3	4.00	72	96.00	1.60	0.59	มาก
18. การอ่านบทความหรือ สารคดีที่ครูจัดทำให้	5	6.67	70	93.33	1.77	0.68	มาก
19. การเล่นเกม	5	6.67	70	93.33	1.81	0.78	มาก
20. การแต่งกลอน	6	8.00	69	92.00	1.49	0.60	น้อย
21. การฟังเพลงประกอบ บทเรียน	7	9.33	68	90.67	1.69	0.77	มาก
22. การแสดงบทบาทสมมติ	7	9.33	68	90.67	1.49	0.52	น้อย
23. การโต้วาทิ	8	10.67	67	89.33	1.18	0.42	น้อย
24. การเขียนวิพากษ์วิจารณ์ เรื่องที่กำหนดให้	8	10.67	67	89.33	1.63	0.69	มาก
25. การจัดป้ายนิเทศเพื่อเสริม ความรู้ด้านภาษาไทย	8	10.67	67	89.33	1.88	0.80	มาก
26. การเขียนบันทึกประจำวัน	9	12.00	66	88.00	1.52	0.58	มาก

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กิจกรรมการสอน	ครูไม่ใช้กิจกรรม		ครูใช้กิจกรรม		ระดับการใช้กิจกรรม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	ผู้ตอบ		ผู้ตอบ				
27. การแสดงละคร	19	25.33	56	74.67	1.36	0.52	น้อย
28. การฟังบรรยายหรืออภิปราย จากบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ เนื้อหาในบทเรียนวิชา ภาษาไทย	36	48.00	39	52.00	1.31	0.65	น้อย
29. การขีดหุ่นประกอบ การเล่านิทาน	46	61.33	29	38.67	1.17	0.46	น้อย

จากตารางที่ 25 แสดงว่า ในการสอนภาษาไทยครูทุกคนใช้กิจกรรม 9 ชนิดคือการอ่าน เพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง การฝึกอ่านคำยาก การทนายปัญหา การฝึกพูดหน้าชั้นเรียน เช่น การรายงานหน้าชั้น การเขียนเรียงความ การคัดลายมือ การเขียนจดหมาย การแต่งประโยคจาก คำที่เรียนไปแล้ว และการเล่านิทาน

กิจกรรมการสอนที่ครูจำนวนมาก คือ ระหว่างร้อยละ 98.67-74.67 ใช้มี 18 ชนิด คือ การเขียนตามคำบอก การเขียนกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ การอ่านทำนองเสนาะ การฟังข่าว โฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน การอ่านหนังสือ ประเภทต่าง ๆ เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น หนังสือพิมพ์ ฯลฯ การเขียนบรรยายประกอบภาพ การเขียนคำขวัญคำโฆษณา การอ่านบทความหรือสารคดีที่ครูจัดทำให้ การเล่นเกม การแต่งกลอน การฟังเพลงประกอบบทเรียน การแสดงบทบาทสมมติ การโต้วาที การเขียนวิพากษ์วิจารณ์เรื่อง ที่กำหนดให้ การจัดป้ายนิเทศเพื่อเสริมความรู้ด้านภาษาไทย การเขียนบันทึกประจำวัน และการแสดงละคร

กิจกรรมที่ครูจำนวนปานกลางคือ ร้อยละ 52.00 ใช้คือ การฟังบรรยายหรืออภิปรายจากบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียนวิชาภาษาไทย และกิจกรรมที่ครูจำนวนน้อยคือ ร้อยละ 38.67 ใช้คือ การเชิดหุ่นประกอบการเล่านิทาน

สำหรับระดับมากน้อยในการใช้กิจกรรมการสอน ปรากฏว่า กิจกรรมการสอนที่ครูใช้ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.71$ และ 2.61) มี 2 ชนิดคือ การฝึกอ่านคำยาก และการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง กิจกรรมการสอนที่ครูใช้ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 2.45-1.52$) มี 21 ชนิดคือ การฝึกพูดหน้าชั้นเรียน เช่น การรายงานหน้าชั้น การแต่งประโยคจากคำที่เรียนไปแล้ว การเขียนตามคำบอก การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน การอ่านทำนองเสนาะ การเล่านิทาน การทายปัญหา การคัดลายมือ การฟังข่าวโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์ การอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น หนังสือพิมพ์ ฯลฯ การเขียนจดหมาย การจัดป้ายนิเทศ เพื่อเสริมความรู้ด้านภาษาไทย การเขียนเรียงความ การเล่นเกม การอ่านบทความหรือสารคดีที่ครูจัดหาให้ การเขียนกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ การฟังเพลงประกอบบทเรียน การเขียนวิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่กำหนดให้ การเขียนคำขวัญ คำโฆษณา การเขียนบรรยายประกอบภาพและการเขียนบันทึกประจำวัน ส่วนกิจกรรมการสอนที่ครูใช้ใน ระดับน้อย ($\bar{X} = 1.49-1.17$) มี 6 ชนิด คือ การแสดงบทบาทสมมติ การแต่งกลอน การแสดงละคร การฟังบรรยายหรืออภิปรายจากบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียนภาษาไทย การอ่านทำนองเสนาะ และการเชิดหุ่นประกอบการเล่านิทาน

ตารางที่ 26 ชนิดของสื่อการสอนที่ครูภาษาไทยใช้และระดับมาก-น้อยของการใช้สื่อการสอนแต่ละชนิด

ชนิดของสื่อการสอน	ครูไม่ใช้สื่อ		ครูใช้สื่อ		ระดับการใช้สื่อการสอน		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	ผู้ตอบ		ผู้ตอบ				
1. แบบฝึกหัด	-	-	75	100.00	2.97	0.16	มากที่สุด
2. บัตรคำหรือแถบประโยค	1	1.33	74	98.67	2.46	0.72	มาก
3. รูปภาพ	2	2.67	73	97.33	2.25	0.75	มาก
4. หนังสือพิมพ์	2	2.67	73	97.33	2.11	0.77	มาก
5. หนังสือส่งเสริมการอ่าน	3	4.00	72	96.00	2.10	0.77	มาก
6. แผนภูมิ	6	8.00	69	92.00	1.83	0.70	มาก
7. ของจริง	9	12.00	66	88.00	1.82	0.78	มาก
8. วิทยู	11	14.67	64	85.33	1.45	0.61	น้อย
9. แถบบันทึกเสียงพร้อม เครื่องบันทึกเสียง	22	29.33	53	70.67	1.47	0.57	น้อย
10. หุ่นจำลองหรือหุ่นกระบอกหรือหุ่นมือ	50	66.67	25	33.33	1.20	0.57	น้อย
11. ภาพสไลด์พร้อม เครื่องฉาย	62	82.67	13	17.33	1.00	-	น้อย
12. วีดีโอพร้อม เครื่องเล่น	73	97.33	2	2.67	1.00	-	น้อย

จากตารางที่ 26 แสดงว่า ในการสอนภาษาไทยครูทุกคนใช้สื่อการสอนชนิดที่เป็นแบบฝึกหัด สื่อการสอนที่ครูจำนวนมากคือระหว่างร้อยละ 98.67 - 70.67 ใช้ได้แก่ บัตรคำ หรือแถบประโยค รูปภาพ หนังสือพิมพ์ หนังสือส่งเสริมการอ่าน แผนภูมิ ของจริง วิทยุและแถบบันทึกเสียงพร้อมเครื่องบันทึกเสียง และสื่อการสอนที่ครูจำนวนน้อย คือ ระหว่างร้อยละ 33.33-2.67 ใช้ มี 3 ชนิด คือ หุ่นจำลอง หรือหุ่นกระบอกหรือหุ่นมือ ภาพสไลด์พร้อมเครื่องฉาย และวิดีโอ เทปพร้อม เครื่องเล่น

สำหรับระดับมากน้อยในการใช้สื่อการสอนปรากฏว่า สื่อการสอนที่ครูใช้ในระดั้มากที่สุด ($\bar{X} = 2.97$) คือ แบบฝึกหัด สื่อการสอนที่ครูใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 2.46-1.82$) มี 6 ชนิด คือ บัตรคำหรือแถบประโยค รูปภาพ หนังสือพิมพ์ หนังสือส่งเสริมการอ่าน แผนภูมิ และของจริง ส่วนสื่อการสอนที่ครูใช้ในระดั้น้อย ($\bar{X} = 1.47-1.00$) มี 5 ชนิด คือ แถบบันทึกเสียงพร้อมเครื่องบันทึกเสียง วิทยุ หุ่นจำลอง หรือหุ่นกระบอก หรือหุ่นมือ ภาพสไลด์พร้อมเครื่องฉายและวิดีโอพร้อม เครื่องเล่น

ตารางที่ 27 วิธีหาความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. เข้ารับการอบรมการผลิตและการใช้สื่อการสอน	56	74.67
2. อ่านวารสารทางวิชาการ	55	73.33
3. ศึกษาจากงานนิทรรศการต่าง ๆ	52	69.33
4. ศึกษาจากครูที่สอนด้วยกัน	51	68.00
5. เรียนจากสถาบันผลิตครู	35	46.67
6. ศึกษาจากรายการทางวิทยุ โทรทัศน์	30	40.00
7. อื่น ๆ	6	8.00

จากตารางที่ 27 แสดงว่า ครูภาษาไทยเกือบทุกคนหาความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอน และครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 74.67 เข้ารับการอบรมการผลิตและการใช้สื่อการสอน รองลงมา ร้อยละ 73.33 ใช้วิธีอ่านวารสารทางวิชาการ ร้อยละ 69.33 ศึกษาจากงานนิทรรศการต่าง ๆ และร้อยละ 68.00 ศึกษาจากครูที่สอนด้วยกัน วิธีอื่น ๆ ที่ครูประมาณครึ่งหนึ่งใช้คือ ร้อยละ 46.67 เรียนจากสถาบันผลิตครูและร้อยละ 40.00 ศึกษาจากรายการทางวิทยุและโทรทัศน์

ตารางที่ 28 วิธีที่ครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จัดหาหรือผลิตสื่อการสอนภาษาไทย

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. ผลิตขึ้นเอง	67	89.33
2. ยืมจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	62	82.67
3. จัดซื้อโดยเงินงบประมาณหรือเงินบริจาค	53	70.67
4. ครูและนักเรียนร่วมกันผลิต	48	64.00
5. ผลิตร่วมกับครูอื่นในโรงเรียน	38	50.67
6. ยืมจากโรงเรียนอื่น	11	14.67
7. อื่น ๆ	2	2.67

จากตารางที่ 28 แสดงว่า ครูภาษาไทยจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 89.33 ผลิตสื่อการสอนใช้เอง รองลงมาร้อยละ 82.67 ใช้วิธียืมจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ร้อยละ 70.67 จัดซื้อโดยเงินงบประมาณหรือเงินบริจาค และร้อยละ 64.00 ครูผลิตร่วมกับนักเรียน ครูครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 50.67 ผลิตร่วมกับครูคนอื่นในโรงเรียน ส่วนครูที่ใช้วิธียืมจากโรงเรียนอื่นมีน้อยคือร้อยละ 14.67

ตารางที่ 29 เกณฑ์อันดับแรกที่ครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้ในการเลือกสื่อการสอนภาษาไทย

เกณฑ์อันดับแรก	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. ตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอน	34	45.33
2. ตรงกับเนื้อหา	25	33.33
3. เหมาะกับวัยและประสบการณ์ของนักเรียน	10	13.33
4. สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน	4	5.33
5. ช่วยพัฒนาความคิดของนักเรียน	2	2.67
รวม	75	100.00

จากตารางที่ 29 แสดงว่า เกณฑ์อันดับแรกที่ครูภาษาไทยใช้ในการเลือกสื่อการสอนภาษาไทยได้แก่ การพิจารณาว่าสื่อที่ตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีครูร้อยละ 45.33 เลือกใช้เกณฑ์ดังกล่าว รองลงมาครูร้อยละ 33.33 ใช้เกณฑ์ความตรงกับเนื้อหา ส่วนครูที่ถือเกณฑ์ความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของนักเรียนมีเพียงร้อยละ 13.33 และที่ยึดถือความสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน และช่วยพัฒนาความคิดของนักเรียน มีน้อยมากคือร้อยละ 5.33 และ 2.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 30 เอกสารชนิดต่าง ๆ ที่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้เป็นแนวทางในการ
วัดและประเมินผลการสอนภาษาไทย

ชนิดของเอกสาร	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. คู่มือการวัดจุดประสงค์ตาม ป.02/6 ของกรมวิชาการ	71	94.67
2. หนังสือการวัดจุดประสงค์ตาม ป.02/6 ของสำนักพิมพ์ เอกชน	63	84.00
3. ตำรา วารสารทางวิชาการ	29	38.67
4. แบบฝึกหัดภาษาไทย ของกรมวิชาการ	17	22.67

จากตารางที่ 30 แสดงว่า ครูสอนภาษาไทยจำนวนมากใช้ทั้งคู่มือการวัดผลของ
กรมวิชาการ และของสำนักพิมพ์เอกชน เป็นแนวทางในการวัดและประเมินผล คือ ร้อยละ 94.67
ใช้คู่มือการวัดจุดประสงค์ตาม ป.02/6 ของกรมวิชาการ และร้อยละ 84.00 ใช้หนังสือการวัด
จุดประสงค์ตาม ป.02/6 ของสำนักพิมพ์ของเอกชน ส่วนครูที่ใช้เอกสารอย่างอื่นมีน้อยคือ
ร้อยละ 38.67 ใช้ตำรา วารสารทางวิชาการทั่วไป และร้อยละ 2.67 ใช้แบบฝึกหัดภาษาไทย
ของกรมวิชาการ

ตารางที่ 31 ที่มาของเครื่องมือที่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้ในการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้ภาษาไทย

ที่มาของเครื่องมือวัดและประเมินผล	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. จัดทำโดยยึดแบบวัดและประเมินผลตามคู่มือการวัด จุดประสงค์ใน ป.02/6 ของกรมวิชาการ เป็นแนวทาง ในการสร้าง	63	84.00
2. กลุ่มโรงเรียนจัดทำ	45	60.00
3. จัดทำขึ้นเอง	38	50.67
4. จัดทำโดยยึดแบบวัดและประเมินผล ป.02 ของสำนักพิมพ์ ของเอกชน เป็นแนวทางในการสร้าง	38	50.67
5. ครูภายในโรงเรียนร่วมกันจัดทำ	20	26.67
6. อื่น ๆ	5	6.67

จากตารางที่ 31 แสดงว่าเครื่องมือที่ครูภาษาไทยใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 84.00 ได้มาจากการจัดทำโดยยึดแบบวัดและประเมินผลตามคู่มือการวัดจุดประสงค์ใน ป.02/6 ของกรมวิชาการเป็นแนวทาง รองลงมาร้อยละ 60.00 ได้มาจากการจัดทำของกลุ่มโรงเรียน ครูประมาณครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 50.67 จัดทำขึ้นเอง และร้อยละ 50.67 เท่ากัน จัดทำโดยยึดแบบวัดและประเมินผล ป.02 ของสำนักพิมพ์เอกชนเป็นแนวทาง ส่วนที่ตอบว่าครูภายในโรงเรียนร่วมกันจัดทำมีน้อยคือร้อยละ 26.67

ตารางที่ 32 ชนิดของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่ครูใช้มากที่สุด

ชนิดของเครื่องมือวัดและประเมินผล	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. ข้อสอบปรนัย	66	88.00
2. แบบสังเกตและประเมินพฤติกรรม	7	9.33
3. ข้อสอบอัตนัย	2	2.67
รวม	75	100.00

จากตารางที่ 32 แสดงว่า ในการวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูจำนวนมากคือ ร้อยละ 88.00 ใช้ข้อสอบปรนัยมากที่สุด และมีครูจำนวนน้อยมากคือร้อยละ 9.33 กับ 2.67 ที่ใช้แบบสังเกตและประเมินพฤติกรรมกับข้อสอบอัตนัย ตามลำดับ

ตารางที่ 33 การปฏิบัติของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
การเรียนการสอนภาษาไทย

วิธีการปฏิบัติ	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. นำผลจากการวัดมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	69	92.00
2. ใช้วิธีการวัดผลหลาย ๆ วิธีในเนื้อหาเดียวกัน	49	65.33
3. มีการวัดผลก่อน เรียนระหว่าง เรียนและหลังเรียน	48	64.00
4. มุ่งวัดทักษะ ความรู้ และทัศนคติของนักเรียน	47	62.67
5. มีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้วัดผลอยู่เสมอ	37	49.33
6. วัดผลโดยเรียงตามลำดับเนื้อหาที่เรียน	35	46.67
7. อื่น ๆ	1	1.33

จากตารางที่ 33 แสดงว่า ครูภาษาไทยมีวิธีปฏิบัติหลายอย่างในการวัดและประเมินผล
การเรียนการสอนภาษาไทย โดยมีครูจำนวนมากคือร้อยละ 92.00 นำผลจากการวัดมาใช้ในการ
ปรับปรุงการเรียนการสอน ครูจำนวนปานกลางคือร้อยละ 65.33 ใช้วิธีการวัดผลหลาย ๆ วิธีใน
เนื้อหาเดียวกัน ร้อยละ 64.00 วัดผลก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียน และร้อยละ 62.67
มุ่งวัดทักษะ ความรู้ และทัศนคติของนักเรียน และครูเกือบครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 49.33 ปรับปรุง
เครื่องมือที่ใช้วัดผลอยู่เสมอ และร้อยละ 46.67 วัดผลโดยเรียงตามลำดับเนื้อหาที่เรียน

ตารางที่ 34 เทคนิควิธีการวัดและประเมินผลวิชาภาษาไทยที่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ใช้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

เทคนิควิธีที่ครูใช้	ลำดับเฉลี่ย	ลำดับที่
การทดสอบย่อย	2.95	1
การถามปากเปล่า	3.19	2
การสนทนาซักถาม	3.35	3
การสังเกต	4.04	4
การทดสอบฝึกปฏิบัติ เช่น การฟัง พูด อ่าน และเขียน	4.08	5
การสัมภาษณ์	4.84	6
การให้นักเรียนประเมินตนเอง	6.36	7
การให้นักเรียนในชั้นร่วมกันประเมินผลเพื่อน ๆ	6.56	8

จากตารางที่ 34 แสดงว่า เทคนิควิธีการวัดและประเมินผลวิชาภาษาไทยที่ครูใช้
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การทดสอบย่อย การถามปากเปล่า การสนทนาซักถาม
การสังเกต การทดสอบฝึกปฏิบัติ เช่น การฟัง พูด อ่าน และเขียน การสัมภาษณ์ การให้
นักเรียนประเมินตนเอง และการให้นักเรียนในชั้นร่วมกันประเมินผลเพื่อน ๆ

ตารางที่ 35 ข้อสอบที่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วัดและประเมินผลการเรียน
ภาษาไทยของนักเรียน ซึ่งสามารถวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ เรียงลำดับ
จากมากไปหาน้อย

พฤติกรรมการเรียนรู้	ลำดับที่เฉลี่ย	ลำดับที่
ความรู้ความจำ เช่น คำใหม่ คำราชาศัพท์	1.68	1
ความเข้าใจ เช่น การแปลความ การตีความ การขยายความ	2.05	2
การนำไปใช้ เช่น การพูดกับบุคคลต่าง ๆ	3.05	3
การวิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน	4.12	4
การสังเคราะห์ เช่น การเขียนเรียงความ คำประพันธ์	4.16	5
การประเมินค่า เช่น การวินิจฉัยคุณค่าของหนังสือ	4.67	6

จากตารางที่ 35 แสดงว่า ข้อสอบที่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วัดและ
ประเมินผลการเรียนภาษาไทยของนักเรียน สามารถวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ เรียงลำดับ
จากมากไปหาน้อยคือ ความรู้ความจำ เช่น คำใหม่ คำราชาศัพท์ ความเข้าใจ เช่น การแปลความ
การตีความ การขยายความ การนำไปใช้ เช่น การพูดกับบุคคลต่าง ๆ การวิเคราะห์ เช่น
การวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของเรื่องที่เรียน การสังเคราะห์ เช่น การเขียนเรียงความ คำประพันธ์
และการประเมินค่า เช่น การวินิจฉัยคุณค่าของหนังสือ

ตารางที่ 36 กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จัดขึ้น และระดับมากน้อย
ของการจัดกิจกรรมแต่ละชนิด

กิจกรรมที่วัด	ครูไม่จัดกิจกรรม		ครูจัดกิจกรรม		ระดับการจัดกิจกรรม		
	จำนวน ผู้ตอบ	ร้อยละ	จำนวน ผู้ตอบ	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การคัดลายมือ	-	-	75	100.00	2.47	0.66	มาก
2. แข่งขันการอ่าน เช่น ร้อยแก้ว ร้อยกรอง	1	1.33	74	98.67	2.00	0.81	มาก
3. การตอบปัญหาภาษาไทย	2	2.67	73	97.33	2.15	0.72	มาก
4. การแข่งขันเล่านิทาน	4	5.33	71	94.67	1.93	0.74	มาก
5. การประกวดยอดนักพูด	11	14.67	64	85.33	1.64	0.67	มาก
6. การโต้วาที	12	16.00	63	84.00	1.62	0.65	มาก
7. นิทรรศการทางภาษาไทย	19	25.33	56	74.67	1.59	0.59	มาก
8. การฟังการบรรยาย หรืออภิปราย	25	33.33	50	66.67	1.60	0.72	มาก
9. การศึกษานอกสถานที่ เพื่อ ให้ได้ประสบการณ์ เกี่ยวกับภาษาไทย	26	34.67	49	65.33	1.22	0.51	น้อย

จากตารางที่ 33 แสดงว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนจัดขึ้นคือ การคัดลายมือ กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูจำนวนมากคือระหว่างร้อยละ 98.67-74.67 จัดขึ้นคือ แข่งขันการอ่าน เช่น ร้อยแก้ว ร้อยกรอง การตอบปัญหาภาษาไทย การแข่งขันเล่านิทาน การประกวดยอดนักพูด การโต้วาที และนิทรรศการทางภาษาไทย ส่วนกิจกรรมที่ครูจำนวนปานกลางคือร้อยละ 66.67 และ 65.33 จัดขึ้นคือการฟังการบรรยายหรืออภิปราย และการศึกษานอกสถานที่เพื่อให้ได้ประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาไทยตามลำดับ

สำหรับระดับมากน้อยของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแต่ละชนิดปรากฏว่า มีกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ เพื่อให้ได้ประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาไทยเพียงกิจกรรมเดียว เท่านั้น ที่ครูจัดในระดับน้อย ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ที่เหลือครูจัดในระดับมาก

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้สอนและไม่ได้สอน
ซ่อมเสริมภาษาไทยให้นักเรียน

ประเภท	จำนวนผู้ตอบ (N = 75)	ร้อยละ
1. ครูที่สอนซ่อมเสริม	72	96.00
2. ครูที่ไม่ได้สอนซ่อมเสริม	3	4.00
รวม	75	100.00

จากตารางที่ 37 แสดงว่าครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่คือร้อยละ
96.00 สอนซ่อมเสริมภาษาไทยให้นักเรียน มีครูเพียงร้อยละ 4.00 ที่ไม่ได้สอนซ่อมเสริม

ตารางที่ 38 ลักษณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ครูช่วยสอนซ่อมเสริมภาษาไทย

ลักษณะนักเรียนที่ครูช่วยสอนซ่อมเสริมภาษาไทย	จำนวนผู้ตอบ (N = 72)	ร้อยละ
1. เรียนอ่อนในวิชาภาษาไทย	67	93.06
2. ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้	54	75.00
3. เรียนเก่งและมีความสามารถด้านภาษาไทย	31	43.06
4. ขาดเรียน	20	27.78
5. อื่น ๆ	4	5.56

จากตารางที่ 38 แสดงว่า ครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนมากคือ ร้อยละ 93.06 สอนซ่อมภาษาไทยให้นักเรียนที่เรียนอ่อน รองลงมา ร้อยละ 75.00 สอนนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และร้อยละ 27.78 สอนนักเรียนที่ขาดเรียน มีครูจำนวนไม่น้อยคือร้อยละ 43.06 สอนเสริมให้แก่ นักเรียนเรียนเก่งและมีความสามารถด้านภาษาไทย

ตารางที่ 39 วิธีการปฏิบัติงานของครูในการสอนซ่อม เสริมภาษาไทยให้แก่ักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 72)	ร้อยละ
1. การเตรียมการก่อนการสอนซ่อม เสริม		
1. จัดเตรียมแบบทดสอบและกิจกรรมที่ใช้สอน	57	79.11
2. กำหนดเป้าหมายการเรียนการสอน	46	63.89
3. จัดเตรียมสื่อที่ใช้สำหรับสอนซ่อม เสริม	43	59.72
4. สร้างข้อตกลงทางการเรียนกับนักเรียน	38	52.78
5. ทำแผนการสอนที่ใช้ในการสอนซ่อม เสริม	32	44.45
6. ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน	28	33.89
7. ไม่เคยเตรียมการสอน	3	4.17
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นปัญหาของนักเรียนก่อนการสอนซ่อม เสริมภาษาไทย		
1. ตรวจแบบฝึกหัดและวิเคราะห์สาเหตุ	64	88.89
2. สังเกตจากการทำงาน of นักเรียน	61	84.72
3. สนทนาซักถามนักเรียน	54	75.00
4. ทดสอบย่อยประจำบทเรียน เพื่อหาสาเหตุ	45	62.50
5. อื่น ๆ	2	2.78
3. เทคนิควิธีที่ครูใช้ในการสอนซ่อม เสริม		
1. สอนนักเรียน เป็นกลุ่มย่อย	58	80.56
2. ให้นักเรียนที่เรียนเก่งสอนนักเรียนที่เรียนอ่อน	56	77.78
3. สอนนักเรียนแบบตัวต่อตัว	42	58.33
4. ให้นักเรียนเรียนจากสื่อสำเร็จรูปด้วยตนเอง	14	19.44
5. อื่น ๆ	2	2.78

ตารางที่ 39 (ต่อ)

วิธีการ	จำนวนผู้ตอบ (N = 72)	ร้อยละ
4. การวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริม		
1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม	67	93.06
2. สนทนาซักถาม	8	11.11
3. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน	6	8.33

จากตารางที่ 39 แสดงว่า ในการเตรียมการสอนซ่อมเสริมครูภาษาไทยใช้วิธีการหลายอย่างในการเตรียม โดยมีครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 79.17 จัดเตรียมแบบทดสอบและกิจกรรมที่ใช้สอน รองลงมาร้อยละ 63.89 กำหนดเป้าหมายการเรียนการสอน และร้อยละ 59.72 จัดเตรียมสื่อที่ใช้สำหรับสอนซ่อมเสริม มีครูประมาณครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 52.78 ใช้วิธีสร้างข้อตกลงทางการเรียนกับนักเรียน และร้อยละ 44.45 จัดทำแผนการสอนที่ใช้ในการสอนซ่อมเสริม มีครูจำนวนน้อยคือร้อยละ 38.89 ใช้วิธีขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนและมีครูเพียงร้อยละ 4.17 ที่ไม่เคยเตรียมการก่อนการสอนซ่อมเสริม

ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ใช้วิธีการหลายอย่างในการหาข้อมูลที่เป็นปัญหาของนักเรียนก่อนการสอนซ่อมเสริมภาษาไทย โดยครูจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 88.89 ใช้วิธีตรวจแบบฝึกหัดและวิเคราะห์สาเหตุ รองลงมาร้อยละ 84.72 ใช้วิธีสังเกตการทำงาน of นักเรียน ร้อยละ 75.00 ใช้วิธีสนทนาซักถามนักเรียน และร้อยละ 62.50 ใช้วิธีทดสอบย่อยประจำบทเรียนเพื่อหาสาเหตุ

ในด้าน เทคนิควิธีที่ครูภาษาไทยใช้ในการสอนซ่อมเสริม ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 80.56 ใช้วิธีสอนนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย รองลงมาคือร้อยละ 77.78 ใช้วิธีให้นักเรียนที่เรียนเก่งสอนนักเรียนที่เรียนอ่อน มีครูประมาณครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 58.33 ใช้วิธีสอนนักเรียนแบบตัวต่อตัว และครูจำนวนน้อยคือร้อยละ 19.44 ใช้วิธีให้นักเรียน เรียนจากสื่อสำเร็จรูปด้วยตนเอง

ในการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริม ครูภาษาไทยจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ ๑๓.๐๖ ใช้วิธีให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม ส่วนวิธีอื่น ๆ มีครูใช้เป็นจำนวนน้อย คือร้อยละ 11.11 ใช้วิธีสนทนาซักถาม และร้อยละ ๘.๓๓ ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

3. แบบสัมภาษณ์

3.1 สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ส่วนที่ 1 นี้ ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน 75 คน ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแต่ละด้าน ผู้วิจัยสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์จัดเป็นหมวดหมู่แล้วนำเสนอในรูปความเรียง

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

ด้านการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงาน

โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยทุกโรงเรียนมีการวางแผนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย โดยมีบุคลากรที่รับผิดชอบในการวางแผนคือ ครูทุกคนในโรงเรียน มีครูวิชาการโรงเรียนคอยประสานงานในการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับแผนงานของกลุ่มโรงเรียน

ขั้นตอนในการจัดทำแผนใช้วิธีการประชุมครู เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ผู้บริหารและครูภายในโรงเรียนจะร่วมกันศึกษานโยบายของกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียน และครูสอนภาษาไทยจะนำข้อมูลที่ตนทราบมารายงานในที่ประชุมครู เช่น ข้อมูลการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนในปีที่ผ่านมา ผลการประกวดกิจกรรมทางภาษาไทยของนักเรียนในระดับกลุ่มโรงเรียนและอำเภอ รายงานปัญหาอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย เป็นต้น ต่อจากนั้นผู้บริหารจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำแผนงานหรือโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93.00) จัดทำแผนงานร่วมกับกลุ่มโรงเรียน

ในการดำเนินงานตามแผนผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียน จะคอยกำกับนิเทศและติดตามผลเป็นระยะ มีการกระตุ้นเตือนครูเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนทุกครั้ง ตอนท้ายการประชุมครูในแต่ละเดือน นอกจากนี้ครูวิชาการโรงเรียนบางโรงเรียน (ร้อยละ 21.33) ได้จัดทดสอบนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านคล่อง เขียนคล่อง ของนักเรียนทุกเดือนด้วย

สำหรับปัญหาในการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงาน โรงเรียนจำนวน 64 โรงเรียน หรือร้อยละ 85.33 ไม่มีปัญหาในการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงาน ส่วนโรงเรียนอีก 11 โรงเรียน หรือร้อยละ 14.67 มีปัญหาซึ่งได้ระบุปัญหาและวิธีที่ใช้ในการแก้ปัญหาดังนี้

ปัญหา	วิธีแก้ปัญหา
1. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำแผน เช่น กระดาษ หมึกอัดสำเนา เนื่องจากในช่วงจัดทำแผน วัสดุอุปกรณ์หมดและกำลังอยู่ในช่วงขอจัดซื้อใหม่	1.1 ยืมจากกลุ่มโรงเรียน 1.2 ยืมจากร้านค้าที่ขายอุปกรณ์ให้โรงเรียน โดย เบิกสินค้ามาใช้ล่วงหน้า
2. มีการจัดทำแผนงานหรือโครงการไว้แต่ครูหรือผู้บริหารไม่เคยดูแผนหรือปฏิบัติตามแผน โรงเรียนจัดทำแผนเพื่อให้มีแผนแต่ไม่ได้ทำตามแผน เพราะยังไม่เข้าใจวิธีดำเนินงานตามแผน แผนงานบางอย่างจัดทำเพื่อส่งอำเภอ เพื่อให้ทราบว่ามีแผนไว้แต่ไม่มีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผน	2.1 ประชุมครู เพื่อความ เข้าใจในการปฏิบัติ ตามแผนงานร่วมกัน 2.2 จัดทำแผนงานที่โรงเรียนปฏิบัติได้จริง จัด เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาและ กำหนดแผนงาน เพื่อแก้ไขปัญหาที่โรงเรียน มีอยู่ แผนงานใดที่โรงเรียนไม่สามารถ ดำเนินการได้ จะไม่จัดทำ
3. มีปัญหาบางอย่างในระหว่างการดำเนินงานตาม แผน เช่น ขาดวัสดุอุปกรณ์ ครูถูกดึงตัวไปช่วย งานที่กลุ่มโรงเรียนหรืออำเภอ มีปัญหาที่ตัว นักเรียน เช่น ขาดเรียน บกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา เป็นต้น	3.1 ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปรึกษากัน เพื่อแก้ปัญหา เช่น ครูในระดับชั้นเดียวกันผู้บริหาร เข้าไปควบคุมหรือช่วยเหลืออีกที

ด้านการบริหารหลักสูตร

ในการนำหลักสูตรภาษาไทยไปใช้ให้ได้ผลนั้น โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ทุกโรงเรียนพยายามให้นักเรียนพูดภาษาไทยภายในโรงเรียน โรงเรียนที่มีความพร้อมในด้านงบประมาณและอาคารสถานที่ จะจัดห้องสมุดโรงเรียนให้มีบรรยากาศน่านั่งอ่าน มีบริการยืมหนังสือ เพื่อให้นักเรียนสามารถยืมหนังสือไปอ่านที่บ้านได้ เช่น หนังสือ นวนิยาย สารคดี การ์ตูน และอื่น ๆ นอกจากนี้บางโรงเรียน (ร้อยละ 14.67) ฝึกให้นักเรียนทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยเขียนเป็นนิทานสั้น ๆ และนำมาเก็บไว้ในห้องสมุดหรือห้องเรียน ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูจัดมุมหนังสือภายในห้องเรียนทุกห้อง โดยหนังสือได้มาจากการบริจาคของผู้ปกครองนักเรียนหรือครูภายในโรงเรียนหรือได้รับจากการทอดผ้าป่าหนังสือ ในเทศกาลวันสำคัญ โรงเรียนจัดกิจกรรมการแข่งขันประกวดเกี่ยวกับภาษาไทย เช่น การแต่งโคลง กลอน การตอบปัญหา เป็นต้น ภายในโรงเรียนมีการจัดป้ายนิเทศ เพื่อให้นักเรียนหาความรู้จากป้ายนิเทศ โรงเรียนร้อยละ 22.67 มีโครงการพิเศษให้นักเรียนอ่านข่าวออกอากาศทางหอกระจายข่าวในตอนเช้า และกิจกรรมหน้าเสาธงจะให้นักเรียนพูดชี้แจงกิจกรรมนักเรียนในแต่ละวัน เป็นการฝึกให้นักเรียนพูดภาษาไทยซึ่งดำเนินการโดยสถานักเรียน

2. การจัดหาเอกสารหลักสูตร

เอกสารหลักสูตรที่ทุกโรงเรียนมีอยู่ได้มาจากการรับแจกจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เช่น คู่มือครู หนังสือแบบเรียน ในกรณีที่หนังสือชำรุดเสียหายก็จะขอเพิ่มเติม ผู้บริหารทุกโรงเรียนได้พยายามจัดหาเอกสารหลักสูตรให้ครบตามที่ต้องการ โรงเรียนร้อยละ 25.33 ขอรับบริจาคหนังสือจากวิทยาลัยครู การทอดผ้าป่าหนังสือจากนักศึกษาหรือบุคคลทั่วไป

3. การพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารโรงเรียนส่งครูภาษาไทยเข้ารับการอบรมการสอน การผลิตสื่อภาษาไทยในระดับกลุ่มโรงเรียนหรืออำเภอ ก่อนเปิดภาคเรียนทุกโรงเรียนจะประชุมครูเพื่อศึกษาปัญหาและวางแนวทางในการสอนในแต่ละภาคเรียน โรงเรียนจำนวน 53 โรงเรียน หรือร้อยละ 70.67 ส่งครูไปเยี่ยมชมโรงเรียนที่มีครูภาษาไทยดีเด่น หรือกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ดีเด่นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

นอกจากนี้ทุกโรงเรียนครูวิชาการโรงเรียนจะคอยให้คำปรึกษาหารือหรือให้ข้อเสนอแนะแก่ครูในเรื่องการเรียนการสอน รวมทั้งครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน เข้ามาช่วยชี้แนะการจัดการเรียนการสอนในบางโอกาส เช่น การมานิเทศที่โรงเรียน

4. การจัดการหาสื่ออุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครู

ส่วนใหญ่โรงเรียนดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อผลิตสื่อการสอนในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน สื่อเกือบทุกชนิดได้มาจากการจัดซื้อโดยเงินงบประมาณ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสื่อสำเร็จรูป เช่น บัตรคำ กระดาษคำลี บัตรภาพ แลบบันทึกเสียง การจัดซื้อแต่ละครั้ง ผู้บริหารจะสำรวจความต้องการของครูภาษาไทยก่อนซื้อ สื่อบางชนิดครูผลิตขึ้นเองโดยโรงเรียนจัดซื้อวัสดุสิ้นเปลือง เช่น กระดาษ กาว รูปภาพ แล้วครูผลิตร่วมกัน ในการผลิตสื่อภาษาไทยส่วนใหญ่จะผลิตที่โรงเรียนของตน มีสื่อบางชนิดที่จำเป็นต้องไปผลิตที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เพราะมีความพร้อมในด้านเครื่องมือ และมีครูวิชาการสำนักงานคอยให้ความช่วยเหลือ เช่น การผลิตกระดาษไฟฟ้า เป็นต้น ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนสนับสนุนให้ครูไปใช้บริการยืมสื่อจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

สำหรับปัญหาในการนำหลักสูตรภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 67 คน หรือร้อยละ 89.33 ตอบว่าไม่มีปัญหา ส่วนที่เหลือมีปัญหาคือได้ระบุปัญหาและวิธีแก้ปัญหา ดังนี้

ปัญหา	วิธีแก้ปัญหา
1. ขาดครู มีครูไม่ครบชั้น ครูย้ายออกและยังไม่ได้รับจัดสรรอัตราใหม่หรือครูถูกยืมตัวไปช่วยราชการที่กลุ่มโรงเรียนหรืออำเภอ	1.1 ขอครูจากทางจังหวัด 1.2 ให้ครูคนอื่น ๆ ทำงานหนักเพิ่มขึ้นเฉลี่ยสอนสัปดาห์ละ 28 ชั่วโมงต่อคน โดยสอนทุกวิชา
2. ครูไม่สามารถสอนได้เต็มหลักสูตรหรือตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เนื่องจากครูถูกเรียกไปช่วยราชการที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เป็นครั้งคราวหรือโรงเรียนมีกิจกรรมอื่น ๆ มากเกินไป เช่น กิจกรรมกีฬา กีฬากลุ่มโรงเรียน กิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน ทำให้นักเรียนและครูไม่สามารถใช้เวลาในการเรียนการสอนได้เต็มที่	2.1 ผู้บริหารช่วยแนะนำในการวางแผนการสอน 2.2 ให้ครูสอนทดแทนในวันหยุดบางสัปดาห์ 2.3 ผู้บริหารเข้าสอนแทนเมื่อครูภาษาไทยไปช่วยงานที่อื่น 2.4 สอนเน้น เฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญ

ด้านนโยบายการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ได้กำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

1. ความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โรงเรียนจำนวน 68 โรงเรียนหรือร้อยละ 90.67 กำหนดความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนภาษาไทยในปีต่อไปให้สูงขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 2 โรงเรียนที่เหลือกำหนดความก้าวหน้าไว้ร้อยละ 3 ถึง 5 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทยจะต้องไม่ต่ำกว่าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกำหนด คือคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

2. การจัดครูเข้าสอนวิชาภาษาไทย

โรงเรียนส่วนใหญ่จัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความสามารถด้านการสอน โดยดูผลงานของครูในปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังคำนึงถึงสาขาวิชาที่ครูเรียนมาด้วย โดยครูที่เรียนวิชาเอกภาษาไทย ในสถาบันผลิตครูจะได้รับการจัดเข้าสอนภาษาไทยก่อนครูที่เรียนจบสาขาอื่น

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โรงเรียนมีนโยบายให้ครูสอนตามกำหนดการสอนของโรงเรียนหรือของกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อจะได้สะดวกในการวัดและประเมินผล เพราะใช้แบบทดสอบของกลุ่มโรงเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับที่ใช้ในโรงเรียนอื่น ในการดำเนินการสอนมีนโยบายให้ครูผู้สอนสอนตามคู่มือครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่กลุ่มโรงเรียนกำหนด ผู้บริหารโรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนให้ครูภาษาไทยและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนร่วมกันผลิตสื่อการสอนภาษาไทย สนับสนุนให้ครูใช้สื่อการสอนทุกครั้งที่มีการเรียนการสอนให้ครูภาษาไทยจัดทำแบบทดสอบประจำบทเรียนขึ้นเอง เพื่อให้ทดสอบนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีนโยบายออกนิเทศการสอนครูภาษาไทย โดยการเยี่ยมชั้นเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และชี้แจงให้ครูภาษาไทยคำนึงอยู่เสมอว่า วิธีสอนที่ดีจะต้องเหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียนแต่ละคนด้วย ผู้บริหารโรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมที่เป็นการเร่งเร้า จูงใจ ให้เกิดการแข่งขันในการเรียนวิชาภาษาไทย และใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นข้อมูลประกอบในการพิจารณาความดี

ความชอบ กำหนดให้ครูและนักเรียนพูดภาษาไทยกลางในโรงเรียนโดยห้ามพูดภาษาถิ่น

สำหรับปัญหาในการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้บริหาร 70 คน หรือร้อยละ 93.33 ตอบว่าไม่มีปัญหา ที่เหลือตอบว่ามีปัญหา ซึ่งได้ระบุปัญหาและวิธีแก้ปัญหาดังนี้

<u>ปัญหา</u>	<u>วิธีแก้ปัญหา</u>
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ มีนักเรียนบางคนยังอ่านและเขียนหนังสือไม่ได้	1. กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ให้ต่ำลง และจัดสอนซ่อม เสริมให้แก่ักเรียน
2. ครูภาษาไทยบางคนยังเขียนหนังสือไม่ถูก และบางคนในขณะสอนชอบพูดภาษาถิ่นมากกว่าภาษาไทยกลาง ทำให้นักเรียนพูดตามครู	2.1 ผู้บริหารช่วยแนะนำและจัดครูที่แม่น เนื้อหา เข้าสอนภาษาไทย 2.2 กำหนดให้ครูพูดภาษาไทยกลางกับนักเรียน และในการประชุมครูแต่ละ เดือน ครูทุกคน จะใช้ภาษาไทยกลางในที่ประชุม
3. นักเรียนบางคนไม่ค่อยมาโรงเรียน เนื่องจากต้องช่วยพ่อแม่ทำงาน หรือบางฤดูกาลก็ติดตามพ่อแม่ไปรับจ้างที่ต่างจังหวัด	3.1 ให้ครูไปตามนักเรียนที่บ้านแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ เพราะไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง
4. ครูบางคนไม่สามารถสอนได้เต็มที่หรือเต็มเวลา เพราะเป็นครูวิชาการกลุ่มต้องไปช่วยทำข้อสอบหรือผลิตสื่อที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	4.1 ผู้บริหาร เข้าสอนแทนหรือจัดครู เข้าสอนแทน 4.2 จัดตารางสอนให้ครูคนดังกล่าวรับผิดชอบ การสอนให้น้อยลง

ด้านการส่งเสริมการใช้สื่อการสอน

การจัดหาและใช้สื่อการสอนภาษาไทย ผู้บริหารโรงเรียน มีแนวทางให้ครูปฏิบัติดังนี้

การจัดหาสื่อ

1. การจัดซื้อสื่อ จัดซื้อตามกำลัง เงินงบประมาณและ เงินบริจาค สื่อที่จัดซื้อมีทั้งสื่อสำเร็จรูปและวัสดุพิมพ์ภาพวัสดุสิ้นเปลือง เพื่อนำมาใช้ในการผลิต เช่น กระดาษ กาว สี รูปภาพ ไม้อัด ฯลฯ
2. การผลิตสื่อ สนับสนุนให้ครูผลิตสื่อด้วยตนเอง สื่อชนิดใดที่ใช้ได้ผลดีจะเสนอแนะให้ศูนย์วิชาการกลุ่มผลิต เพื่อเผยแพร่ ในการผลิตสื่อผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เป็นปัญหา เพื่อผลิตสื่อการสอนใช้ในบทเรียนนั้น ๆ ในแต่ละปีกลุ่มโรงเรียนจะจัดประกวดการผลิตสื่อการสอนของครูปีละครั้ง บางโรงเรียนภาคเรียนละครั้ง
3. การยืมสื่อ ผู้บริหารให้ครูยืมสื่อจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ให้ครูแลกเปลี่ยนการใช้สื่อภายในโรงเรียนและภายในกลุ่มโรงเรียน

การใช้สื่อ ผู้บริหารปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนจะคอยกระตุ้นให้ครูใช้สื่อการสอนทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน โดยเฉพาะจะกระตุ้นเตือนใน เวลาที่มีการประชุมประจำ เดือน
2. ผู้บริหาร เข้า เยี่ยมชั้นเรียนและแนะนำให้ครูใช้สื่อการสอน
3. ผู้บริหารนำคณะครูไปดูวิธีการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนที่มีครูภาษาไทยดีเด่น

สำหรับปัญหาในการจัดหาและใช้สื่อการสอนภาษาไทย ผู้บริหารโรงเรียน 61 คน หรือ ร้อยละ 81.33 ตอบว่ามีปัญหาส่วนที่เหลือไม่มีปัญหา ปัญหาของโรงเรียนส่วนใหญ่คล้ายกันมาก ผู้บริหารโรงเรียนได้ระบุมถึงปัญหาและวิธีแก้ปัญหา ดังนี้

ปัญหา

1. ขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อสำเร็จรูปหรือวัสดุที่ใช้ในการผลิตสื่อ
2. ครูบางคนไม่มีความรู้ในการผลิตและใช้สื่อ เนื่องจากไม่เคยเรียนสาขาครูโดยตรง
3. สื่อการสอนประเภทสำเร็จรูปบางชนิดที่โรงเรียนจัดซื้อไม่มีคุณภาพ เช่น ขาดความคงทนหรือใช้ไม่ได้ผล
4. การยืมสื่อจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนกระทำด้วยความยากลำบากเพราะอยู่ห่างไกลและไม่มีพาหนะขนส่ง
5. ครูไม่ใช้สื่อเพราะเห็นว่าไม่จำเป็น

วิธีแก้ปัญหา

1. โรงเรียนจัดหาเงินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกองทุนจัดซื้ออุปกรณ์การสอนให้โรงเรียน แต่ยังไม่สามารถจัดหาได้เพียงพอ บางโรงเรียนกำลังอยู่ในระหว่างการเริ่มต้น
  - 2.1 ส่งครูเข้ารับการอบรมการผลิตและใช้สื่อในระดับกลุ่มโรงเรียนหรืออำเภอ
  - 2.2 ให้ครูที่ชำนาญด้านการผลิตและใช้สื่อช่วยแนะนำ
3. การจัดซื้อในปีต่อไปจะพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยขอคู่มืออย่างสื่อก่อนจะจัดซื้อ
4. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนพิจารณาการจัดส่งสื่อหมุนเวียนกันใช้โดยมีพาหนะส่วนกลางแต่บางโรงเรียนยังไม่มีรถแก้ไข
5. ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูใช้สื่อโดยนำการพิจารณาความดีความชอบ เข้ามามีส่วนกระตุ้นให้ครูใช้สื่อ

ด้านการนิเทศการศึกษา

โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย มีแนว ทางปฏิบัติในการนิเทศการสอนภาษาไทย ดังนี้

1. ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศ

ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศการสอนสัปดาห์ละครั้ง สิกษานิเทศก์อำเภอ นิเทศการสอนภาคเรียนละครั้ง และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่รับผิดชอบกลุ่มทักษะภาษาไทยนิเทศการสอนภาคเรียนละครั้ง โรงเรียน 43 โรงเรียนหรือร้อยละ 57.33 ให้ครูผู้สอนนิเทศกันเอง เป็นการภายในด้วย สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกแห่งได้กำหนดให้ผู้บริหารนิเทศการสอนของครูโดยสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

2. เทคนิคการนิเทศ

ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้วิธี เข้า เยี่ยมชั้นเรียน ร่องลงมาใช้วิธีประชุมครู เพื่อปรึกษาหารือในวิธีการปฏิบัติและแนวทางแก้ปัญหาโดยให้ครู เสนอแนะในที่ประชุมด้วย ซึ่งมีทุกเดือนโดยให้ครู เสนอปัญหาของแต่ละชั้น เรียนและช่วยกันหาทางแก้ไข นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการพบปะพูดคุยกับครูอย่างไม่เป็นทางการ

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 62 คน หรือร้อยละ 82.67 ตอบว่ามีปัญหา ส่วนที่เหลือ 13 คน หรือร้อยละ 17.33 ตอบว่าไม่มีปัญหา สำหรับโรงเรียนที่มีปัญหาทั้ง 62 โรงเรียน มีปัญหาคล้าย ๆ กันมาก ผู้บริหารโรงเรียนได้ระบุปัญหาและวิธีแก้ปัญหาดังนี้

<u>ปัญหา</u>	<u>วิธีแก้ปัญหา</u>
1. ครูยังไม่ยอมรับการนิเทศจากบุคคลอื่น ทั้งที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ หรือเพื่อนครูด้วยกัน	1. ปรับความ เข้าใจระหว่างครูด้วยกัน ส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถยอมรับกันได้บางโรงเรียน จึงปล่อยปละละเลยในเรื่องนี้

<u>ปัญหา</u>	<u>วิธีแก้ปัญหา</u>
2. ผู้บริหารหรือครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่สามารถนิเทศการสอนตามเวลาที่กำหนดไว้ได้ เนื่องจากไม่มีเวลา	2. ปัญหาเรื่องเวลาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้มากนัก
3. ผู้บริหารโรงเรียนหรือครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่มีความมั่นใจในการนิเทศ เพราะไม่มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีที่ใช้ในการนิเทศ	3. ในการแก้ปัญหาความไม่มั่นใจผู้บริหารโรงเรียนศึกษาหลักสูตร เทคนิคการสอนเพิ่มขึ้นเพื่อจะได้นำไปนิเทศได้ถูกต้อง ผู้บริหาร 17 คน หรือร้อยละ 22.67 ปรึกษาเทคนิควิธีการนิเทศการสอนจากผู้ที่มีความรู้ด้านการนิเทศโดยตรง
4. ครูที่ทำหน้าที่นิเทศยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีที่ใช้ในนิเทศและเนื้อหาที่ทำการนิเทศ	4.1 ให้ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศปรึกษากับผู้ที่มีความรู้ด้านการนิเทศ 4.2 ผู้บริหารให้คำแนะนำ
5. ครูส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจว่าการมานิเทศคือการมาจับผิด ครูจึงไม่ให้ความร่วมมือ ผู้มานิเทศบางครั้งไม่มั่นใจ ครูบางคนต่อว่าผู้นิเทศว่า ไม่เคยสอนจะนิเทศได้อย่างไร	5. จัดประชุมครูในระดับกลุ่มโรงเรียน เพื่อชี้แจงให้ครูผู้รับการนิเทศ เข้าใจจุดมุ่งหมายของการนิเทศที่ถูกต้อง

ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนได้กำหนดแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

ให้ครูสอนภาษาไทยวัดผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน โดยใช้วิธีการวัดหลาย ๆ อย่าง และให้ครูนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

การวัดผลเพื่อทดสอบการผ่านเกณฑ์จุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02 โรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.33 ใช้แบบทดสอบที่ครูจัดทำขึ้นเอง ส่วนที่เหลือใช้แบบทดสอบที่กลุ่มโรงเรียนเป็นผู้จัดทำ แบบทดสอบที่ใช้จะยึดแนวทางการสร้างจากคู่มือการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02/6 ของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และยึดถือจากแบบทดสอบของสำนักพิมพ์ที่เป็นของ เอกชนซึ่งครู เป็นผู้จัดซื้อหามาเอง

การวัดและประเมินผลปลายภาคเรียน (ยกเว้นภาคเรียนสุดท้าย) ส่วนใหญ่โรงเรียน ดำเนินการเหมือนกัน คือ ให้ถือเป็นหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่จะจัดทำแบบทดสอบ เพื่อนำ มาวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยกลุ่มโรงเรียนจัดสรรเงินงบประมาณใน การจัดทำเครื่องมือการวัดและประเมินผล ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีหน้าที่นำแบบทดสอบออกไป ทดสอบตามโรงเรียนต่าง ๆ ตลอดจนวิเคราะห์ผลการสอบและรายงานผลการสอบให้แต่ละโรงเรียน ทราบในช่วงเปิดภาคเรียน มีโรงเรียนส่วนน้อย 13 โรงเรียนหรือร้อยละ 17.33 ที่สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ ออกแบบทดสอบมาสอบนักเรียนแต่ละโรงเรียน โดยมีครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน นำข้อสอบไปทดสอบ

การวัดและประเมินผลปลายภาคเรียนในภาคเรียนสุดท้าย ใช้แบบทดสอบที่ทาง หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้สร้างขึ้น คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน จะแต่งตั้งครูแต่ละโรงเรียนให้ทำหน้าที่ควบคุมและดำเนินการสอบ โดยครูแต่ละคนจะต้องไปปฏิบัติ หน้าที่ในโรงเรียนอื่นที่ไม่ใช่โรงเรียนที่ตนสอนอยู่ แต่มีโรงเรียนส่วนน้อย 9 โรงเรียนหรือร้อยละ 12.00 ที่จัดครูผู้สอนควบคุมและดำเนินการสอบในโรงเรียนและชั้นเรียนที่ตนสอนอยู่

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาไทยชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 86.67 ตอบว่าไม่มีปัญหา ส่วนที่เหลือตอบว่า มีปัญหา ซึ่งสรุปได้ว่ามีเพียงปัญหา เดียวคือ

ปัญหา

การวัดผลในภาคเรียนสุดท้าย โดยใช้แบบทดสอบ ของหน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนั้นนักเรียนมักทำข้อสอบไม่ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากวิธีการทำข้อสอบยุ่งยาก ซับซ้อน นักเรียนสับสนไม่เข้าใจวิธีทำมากกว่าไม่เข้าใจ เนื้อหาหรือความรู้ที่ถามในข้อสอบ

วิธีแก้ปัญห

นำข้อสอบเก่า ๆ ที่มีอยู่มาให้เด็กเรียนฝึกหัดทำ อย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในภาคเรียนสุดท้าย ให้ครูช่วยสอนนักเรียน เกี่ยวกับ เทคนิควิธีการ ทำข้อสอบชนิดต่าง ๆ

ด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ส่วนใหญ่คือร้อยละ ๑๖.๐๐ ได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย รูปแบบของกิจกรรมที่จัดขึ้นส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมการประกวด การแข่งขัน ซึ่งมักจะจัดขึ้นในวันสำคัญ เช่น วันสุนทรภู่ วันประถมศึกษาแห่งชาติ วันเด็ก วันแม่ กิจกรรมที่จัดขึ้นได้แก่ การแข่งขันการพูดประกอบท่าทางการประกวดคำขวัญ ประกวดคัดลายมือ การโต้วาที ประกวดการอ่านร้อยแก้วและร้อยกรอง ประกวดการเขียนเรียงความ การตอบปัญหาภาษาไทย นอกจากนี้มีโรงเรียน 17 โรงเรียนหรือร้อยละ 23.61 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในช่วงพักกลางวัน มีกิจกรรมที่จัดขึ้นได้แก่ การตอบปัญหาภาษาไทยวันละคำ การประกวดการอ่านคล่อง เขียนคล่อง ส่วนใหญ่จัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีโรงเรียนจำนวน 9 โรงเรียน ร้อยละ 12.50 จัดโครงการเยี่ยมบ้านของนักเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองที่บ้านได้ช่วยกระตุ้นการอ่านหนังสือของนักเรียนที่บ้านทุกภาคเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง สำหรับกิจกรรมการประกวดที่โรงเรียนจัดขึ้น ทุกโรงเรียนจัดตารางวัลสำหรับนักเรียนที่ชนะการประกวด มีโรงเรียนร้อยละ 41.33 ส่งนักเรียนที่ชนะเลิศ เข้าไปแข่งขันในระดับกลุ่มโรงเรียนและระดับอำเภอ ซึ่งทุกอำเภอจะจัดประกวดความสามารถในทักษะด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ในวันสำคัญ เช่น วันประถมศึกษาแห่งชาติ วันครู เป็นต้น

สำหรับปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหามากนัก ส่วนโรงเรียนที่มีปัญหาผู้บริหารได้ระบุปัญหาพร้อมวิธีแก้ปัญหาดังนี้

<u>ปัญหา</u>	<u>วิธีแก้ปัญหา</u>
1. โรงเรียนอยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร เศรษฐกิจในชุมชนไม่ดี มีปัญหาในเรื่องการจัดตารางวัล เพื่อเป็นแรงจูงใจในการแข่งขัน ในกิจกรรมที่เป็นการประกวดในระดับโรงเรียน	1. ขอความร่วมมือจากหน่วยงานร้านค้า ในอำเภอ หรือคณะครูในโรงเรียน ช่วยจัดตารางวัลให้

<u>ปัญหา</u>	<u>วิธีแก้ปัญหา</u>
2. ครูที่ทำหน้าที่จัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรให้นักเรียนมีงานที่รับผิดชอบมากและครูบางคนไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามที่ผู้บริหารต้องการ	2. ผู้บริหารพยายามฝึกคนรุ่นใหม่ขึ้นมาทดแทน โดยมอบหมายงานให้ทำและให้พัฒนาความสามารถขึ้น เรื่อย ๆ
3. ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนช่วยงานที่บ้าน ดังนั้น เมื่อมีกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่จัดนอก เวลา เรียน นักเรียนจึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทั้งสิ้น	3.1 ทำความ เข้าใจกับผู้ปกครองโดยผู้บริหารพบปะพูดคุยด้วยตนเอง 3.2 จัดกิจกรรมในวันปกติระหว่างช่วงพักกลางวันหรือหลัง เลิก เรียนโดยใช้ เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง 3.3 กิจกรรมบางอย่างให้นักเรียนไปฝึกที่บ้าน เช่น การฝึกอ่าน ฝึกพูด เพื่อส่ง เข้าประกวด เป็นต้น

ด้านการส่งเสริมการสอนซ่อม เสริม

โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย มีแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการซ่อม เสริมภาษาไทยให้แก่ นักเรียน คือ ผู้บริหารจะให้ครูพิจารณาหาแนวทางสอนซ่อม เสริมให้นักเรียนที่เรียนอ่อนหรือนักเรียนที่อ่านและ เขียนหนังสือไม่ได้ และสอน เสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถด้านภาษาไทย เพื่อส่งไปแข่งขันชิงทุนการศึกษาหรือรางวัลอื่น ๆ ในระดับกลุ่มโรงเรียนหรือระดับอำเภอ การสอนซ่อม เสริมของทุกโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การสอนซ่อม เสริมของทุกโรงเรียนจะ เริ่มตั้งแต่ภาค เรียนที่ 3 เป็นต้นไป โดยสอนทุก ๆ วัน วันละ 30 - 45 นาที สอนหลัง เลิก เรียนและ เวลาพักกลางวัน มีโรงเรียนจำนวน 7 โรงเรียนหรือร้อยละ 9.33 กำหนดให้ครูจัดทำแผนการสอน เพื่อใช้ในการสอนซ่อม เสริมและผู้บริหารจะตรวจแผนการสอนก่อนสอนทุกครั้ง พร้อมทั้งให้ครูรายงานการประเมินผลนักเรียนที่สอนซ่อม เสริมให้ทราบทุกเดือนในที่ประชุมประจำ เดือน โดย เน้นมากพิเศษในภาค เรียนสุดท้าย

สำหรับปัญหาการจัดสอนซ่อม เสริม ผู้บริหารทุกโรงเรียนตอบว่าประสบปัญหา มาก ซึ่งปัญหาที่พบส่วนใหญ่ เป็นปัญหาที่คล้ายกัน และวิธีแก้ปัญหาก็คล้าย ๆ กันดังนี้

ปัญหา

1. ครูยังขาดความรับผิดชอบ ครูบางคนไม่สนใจ นักเรียนที่เรียนอ่อน
2. นักเรียนที่โรงเรียนสอนซ่อม เสริมให้แล้วยังไม่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ก้าวหน้าขึ้น เนื่องจากมีปัญหาทางสติปัญญา
3. ครูไม่มีเวลาสอนซ่อม เสริมให้นักเรียนในเวลาหลังเลิกเรียน เพราะบ้านอยู่ไกล มีปัญหาในการเดินทางกลับบ้าน เส้นทางทุรกันดาร ไม่มีรถประจำทาง มีอันตรายสำหรับครูสตรี
4. ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง เพราะต้องการให้บุตรหลานไปช่วยงานที่บ้านหลังเลิกเรียน และเห็นว่าการเรียนซ่อมเสริมไม่สามารถทำให้บุตรหลานของตนเรียนดีขึ้น และนักเรียนบางคนเกิดปมด้อยไม่อยากมาเรียน
5. ขาดครูที่เสียสละในการสอนซ่อม เสริมที่แท้จริง

วิธีแก้ปัญหา

1. ผู้บริหารต้องคอยกำกับ ชี้แนะ ให้กำลังใจ
- 2.1 ผู้บริหารคอยกระตุ้นครูให้กำลังใจครูสอนซ่อม เสริมต่อไป
- 2.2 ให้ครูลองใช้เทคนิควิธีหลาย ๆ อย่างในการสอนนักเรียน เช่น การทำจิตให้ว่างก่อนเรียน
3. ให้ครูสอนซ่อม เสริมในช่วงพักกลางวัน ส่วนเวลาหลังเลิกเรียน ครูมอบหมายให้นักเรียนที่เรียน เก่งสอนนักเรียนที่เรียนอ่อนแบบตัวต่อตัวโดยครูกำหนดกิจกรรมหรือบัตรงานให้และครูติดตามผลในวันต่อมา
- 4.1 ผู้บริหารทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง แต่มีผู้ปกครองบางส่วนยังไม่ยอมรับ
- 4.2 ให้ครูสอนซ่อม เสริมตอนพักกลางวัน
- 4.3 ผู้บริหารกำหนดให้ครูเอาใจใส่นักเรียนที่เรียนอ่อนเป็นพิเศษในเวลาเรียนปกติ
- 4.4 ให้ครูสร้างข้อตกลงกับนักเรียนโดยทำความเข้าใจกับนักเรียนที่เรียนอ่อน
- 5.1 ผู้บริหารกระตุ้นครูโดยชี้ให้เห็นความสำคัญของการสอนซ่อม เสริม
- 5.2 ผู้บริหารให้กำลังใจครู โดยเยี่ยมชมครูทำหน้าที่สอนซ่อม เสริม และยกย่องชมเชยครูในที่ประชุม

3.2 สัมภาษณ์ครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ส่วนที่ 2 นี้ ได้มาจากการสัมภาษณ์ครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 75 คน ซึ่งเป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นรายละเอียดเพิ่มเติม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและปัญหาการปฏิบัติงานแต่ละด้าน ผู้วิจัยสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ จัดเป็นหมวดหมู่แล้วนำเสนอในรูปความเรียง

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

ด้านการเตรียมการสอน

ครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน เตรียมการสอนทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน ครูจำนวน 58 คน หรือร้อยละ 77.33 เตรียมการสอนเป็นรายสัปดาห์ ส่วนที่เหลือ เตรียมการสอนล่วงหน้า 1 - 2 วัน และมีบางคน เตรียมการสอนล่วงหน้าก่อนสอน 1 - 2 ชั่วโมง ครูที่เตรียมการสอนเป็นรายสัปดาห์ทุกคน ทำบันทึกการสอนให้ผู้บริหารตรวจก่อนนำไปใช้สอน ส่วนที่เตรียมการสอนวิธีอื่น ๆ ไม่ได้ทำบันทึกการสอน

สิ่งที่ครูปฏิบัติในการเตรียมการสอน คือ การเตรียมสื่อใช้ในการสอน การศึกษาเอกสารหลักสูตร การทำบันทึกการสอน การเตรียมคำถามปากเปล่า และแบบทดสอบสำหรับนักเรียน

เอกสารหลักสูตรที่ครูใช้ในการเตรียมการสอนมากที่สุด คือ คู่มือครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รองลงมาคือแบบเรียนภาษาไทย แบบฝึกหัดภาษาไทยของกรมวิชาการ คู่มือการวัดจุดประสงค์ใน ป.02 ของกรมวิชาการ หนังสือแบบเรียนและแบบฝึกหัดของสำนักพิมพ์ของเอกชน

การทำบันทึกการสอน ส่วนใหญ่ครูทำแบบสั้น กะทัดรัด. ระบุเฉพาะเนื้อหา กิจกรรม วิธีประเมินผลที่ใช้ในการสอน มีบางโรงเรียนกำหนดแบบฟอร์มให้ครูกรอรายละเอียดแบบสั้น ๆ

นอกจากนี้ ยังมีรายละเอียดปลีกย่อยที่ครูแต่ละคนปฏิบัติไม่เหมือนกัน เช่น การทดลองใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริงในห้องเรียน การเตรียมคำยากที่นักเรียนอ่านและเขียนไม่คล่อง การเตรียมกิจกรรมเสริม เช่น เกม เพลง. ให้นักเรียน การให้นักเรียนเตรียมตัวมาล่วงหน้า เช่น เตรียมอ่านเรื่องมาแล้วล่วงหน้า เตรียมคำที่นักเรียนมักเขียนผิดในแต่ละบทเรียน เช่น คำควบกล้ำ คำที่มีการันต์ คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา ให้นักเรียนเตรียมความหมายของคำและนำมารายงานหน้าชั้น

สำหรับปัญหาในการเตรียมการสอน ครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 71 โรงเรียน หรือร้อยละ 94.67 ระบุว่ามีปัญหา ส่วนที่เหลืออีก 4 โรงเรียนไม่มีปัญหา ครูที่มีปัญหาได้ระบุปัญหาซึ่งคล้ายกัน เกือบทุกโรงเรียน แต่วิธีแก้ปัญหาแตกต่างกัน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

<u>ปัญหา</u>	<u>วิธีแก้ปัญหา</u>
1. มีปัญหาในเรื่อง เวลาที่ใช้ในการเตรียมการสอน เพราะครูส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนมาก ครูบางคนต้องสอน 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ไม่มีเวลาพัก เนื่องจากครูน้อย ครูที่สอนน้อยที่สุด 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ครูบางคนต้องเดินทางกลับที่พักในระยะทางที่ไกลทำให้เหนื่อยเตรียมการสอนไม่ได้เต็มที่ นอกจากนี้ครูภาษาไทยบางคนมีงานอื่น ๆ ที่ผู้บริหารมอบหมายให้ทำมากขึ้น เช่น งานธุรการ งานพัสดุ โครงการอาหารกลางวัน งานกีฬา งานวิชาการ เช่น เป็นครูวิชาการโรงเรียนครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน	1.1 พยายามทำงานหนักขึ้น 1.2 การเตรียมสื่ออุปกรณ์ ขอความช่วยเหลือจากครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการสำนักงาน 1.3 ขอความเห็นใจจากผู้บริหาร ในการมอบหมายงานให้เท่าที่จำเป็น และเสนอแนะให้ผู้บริหารกระจายงานให้ครูทำทุกคนเท่า ๆ กัน
2. ขาดงบประมาณประมาณในการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน เพราะสื่อบางชนิดไม่สามารถจัดซื้อได้ด้วยเงินงบประมาณ เพราะไม่มีในรายการจัดซื้อ เช่น ของจริงของจำลอง หนังสือ ภาพสไลด์	2.1 ใช้เงินส่วนตัวซื้อ 2.2 ขอเงินนอกงบประมาณของโรงเรียนจัดซื้อ 2.3 ใช้สื่อที่เป็นวัสดุท้องถิ่นให้มากที่สุด
3. หนังสือที่จำเป็นต้องใช้มีไม่เพียงพอ เช่น คู่มือครูภาษาไทย หจวนานุกรม	3.1 ขอจากหน่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ 3.2 ขอเงินนอกงบประมาณจัดซื้อ 3.3 นำหนังสือที่ชำรุดมาซ่อมแซมโดยถ่ายเอกสารหน้าที่ขาดหายไปแล้วนำมาเย็บเล่มให้คงทนถาวร

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทยแต่ละครั้ง ครูภาษาไทยศึกษาแนวทางหรือวิธีการจัดกิจกรรมจากแหล่งต่อไปนี้ (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย) คู่มือครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกรมวิชาการ แผนการสอนของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและจังหวัด เข้ารับการอบรมการสอนภาษาไทยจากกลุ่มโรงเรียนและอำเภอ คิดขึ้นเองตามแนวความคิดของครูผู้สอนที่คิดว่าดี มีประโยชน์ ศึกษาจากหนังสืออื่น ๆ เช่น หนังสือเกม การจัดกิจกรรมเสริม และศึกษาจากครูที่สอนด้วยกัน

สำหรับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูทุกโรงเรียนตอบว่า มีปัญหาซึ่งปัญหาของแต่ละคนมีลักษณะคล้าย ๆ กัน แต่ปัญหาหนักเบาไม่เท่ากัน เช่น ปัญหาเดียวกัน ครูบางท่านตอบว่า เป็นปัญหามากแต่บางท่านถือว่าเป็นปัญหาเล็กน้อย ปัญหาและวิธีแก้ปัญหาพอสรุปได้ดังนี้

<u>ปัญหา</u>	<u>วิธีแก้ปัญหา</u>
1. ครูไม่เข้าใจรายละเอียดของคู่มือครูที่ใช้อยู่	1. ปรึกษาเพื่อนครูภายในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน
2. เนื้อหาหรือกิจกรรมบางอย่างในคู่มือครูละเอียดแยกย่อยเกินไป ทำให้มีเวลาไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมให้นักเรียน	2. เลือกเฉพาะ เนื้อหาหรือกิจกรรมที่คิดว่า เป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนจริง ๆ และคิดกิจกรรมขึ้นใหม่ เพื่อใช้ทดแทน
3. นักเรียนอ่านหนังสือไม่ได้หรืออ่านออกเสียงไม่ชัดเจน เช่น คำควบกล้ำ เนื่องจากนักเรียนติดการพูดภาษาถิ่น	3.1 สอนซ่อมเสริมให้ เมื่อมี เวลาว่าง 3.2 ให้นักเรียนที่มีปัญหาฝึกอ่านบ่อย ๆ ทั้งในและนอกเวลาเรียน โดยครูจัดหาหนังสือที่นักเรียนชอบอ่าน 3.3 ให้นักเรียนพูดภาษาไทยในโรงเรียนและห้องเรียน

ปัญหา

4. นักเรียนคัดตัวหนังสือไม่สวย

5. นักเรียนเขียนสะกดคำผิดมาก

6. การสอนแต่งคำประพันธ์จำพวก

โคลง กลอน นักเรียนเข้าใจยากใน

เรื่องการสัมผัสคล้องจอง

วิธีแก้ปัญหา

4.1 ให้นักเรียนฝึกคัดบ่อย ๆ เป็นการบ้าน

4.2 ครูคอยแนะนำในการคัดแต่ละครั้ง

4.3 จัดประกวดการคัดลายมือ

4.4 ให้รางวัลนักเรียนตลอดเวลา

5.1 ครูสอนซ่อมเสริมให้

5.2 ให้นักเรียนฝึกอ่านและ เขียนคำยาก

วันละ 3 คำ

5.3 ทดสอบ เขียนตามคำบอกคำยากทุกบทเรียน

5.4 ติดบัตรคำคำยากในห้อง เรียนให้นักเรียน

เห็นบ่อย ๆ

5.5 แข่งขันการ เขียนคำยากบนกระดานคำทุก

บทเรียน

6.1 ครูยกตัวอย่างย้ำบ่อย ๆ

6.2 ให้นักเรียน เล่น เกมต่อคำคล้องจองบ่อย ๆ

ด้านการใช้สื่อการสอน

การเลือกใช้สื่อการสอน เพื่อให้เหมาะสมกับ เนื้อหาวิชาที่สอน ครูภาษาไทยปฏิบัติดังนี้
(เรียงลำดับผู้ตอบจากมากไปหาน้อย)

1. ศึกษาคู่มือครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเลือกใช้สื่อตามคำแนะนำของ
คู่มือครู (75 คน)

2. ศึกษาจุดประสงค์การสอนภาษาไทยแต่ละบทเรียนแล้วจัด เตรียมสื่อหรือผลิตสื่อให้
ตรงกับ เนื้อหาและกิจกรรมที่ใช้สอน โดยครู เป็นผู้ผลิตสื่อขึ้นเอง (67 คน)

3. จัดหาสื่อที่ทำได้ง่าย สามารถผลิตได้เอง เช่น ใช้วัสดุในท้องถิ่นผลิตเป็นสื่อ โดยได้แนวความคิดจากการอบรมหรือดูงานที่โรงเรียนอื่น (43 คน)

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อประกอบการสอนภาษาไทย มีครูจำนวน 23 คน หรือร้อยละ 30.67 ตอบว่าไม่มีปัญหา ส่วนที่เหลือ 52 คน หรือร้อยละ 69.33 ตอบว่ามีปัญหา และมีปัญหาลักษณะคล้ายกัน พอสรุปได้ดังนี้

<u>ปัญหา</u>	<u>วิธีแก้ปัญา</u>
1. ขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ ครูมีสื่อไม่พอใช้หรือมีสื่อแต่สื่อไม่สมบูรณ์ใช้การไม่ได้	1.1 ใช้เงินส่วนตัวซื้อสื่อที่จำเป็น 1.2 ซ่อมแซมสื่อเก่า ๆ ไว้ใช้ 1.3 เก็บรวบรวมสิ่งของ เหลือใช้ที่สามารถนำมาใช้ผลิตสื่อได้เพื่อประหยัดงบประมาณ
2. ครูไม่สามารถจัดทำสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ได้ทุกบทเรียน เพราะมีปัญหา ด้านการเงิน ขาดความรู้ในการผลิตและการใช้	2.1 เข้ารับการอบรมการผลิตสื่อ 2.2 ใช้สื่อในท้องถิ่นที่ไม่ต้องใช้เงินซื้อ 2.3 เยี่ยมชมโรงเรียนที่มีครูสอนภาษาไทย ดีเด่น เพื่อนำสิ่งที่พบเห็นมาปรับปรุงการใช้และการผลิตสื่อในโรงเรียนของตน
3. การขอยืมสื่อจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ยุ่งยากในการขนย้าย เนื่องจากการเดินทางลำบากไม่มีพาหนะขนส่ง โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากศูนย์วิชาการกลุ่ม	3. ขอสื่อต้นแบบจากศูนย์วิชาการกลุ่ม มาเป็นตัวอย่างในการผลิตสื่อชิ้นใหม่

ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเพื่อให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02 ของ ครุภาษาไทยได้ปฏิบัติ ดังนี้

การเตรียมการวัดและประเมินผล

ครูศึกษาคู่มือครุภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คู่มือการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ตาม

ป.02/6 ของกรมวิชาการและของสำนักพิมพ์ของ เอกชน จากนั้นครูจัดทำแบบทดสอบวัดจุดประสงค์ให้
ครบถ้วนทุกบทเรียน ซึ่งการจัดทำแบบวัดจุดประสงค์นี้ ส่วนใหญ่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเอง โรงเรียนร้อยละ
60.00 ให้กลุ่มโรงเรียน เป็นผู้จัดทำขึ้น . . . . . โดยคณะครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน เป็นผู้จัดทำ

วิธีปฏิบัติในการวัดและประเมินผลนักเรียน

ครูส่วนใหญ่วัดผลหลังการเรียนการสอน มีครูร้อยละ 6.67 ยอมรับว่าไม่เคยใช้แบบวัด
จุดประสงค์การเรียนรู้อะไรเลย แต่ใช้วิธีการประเมินการผ่านจุดประสงค์จากตรวจแบบฝึกหัด

เทคนิควิธีที่ครูใช้ในการวัดและประเมินผลการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้อะไร

ครูส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบซึ่งมีลักษณะ เป็นแบบปรนัย มีครูร้อยละ 2.67 ใช้แบบทดสอบ
แบบอัตนัย นอกจากนี้ยังมีเทคนิคอื่น ๆ ที่ครูใช้ในการวัดและประเมินผล คือ การสัมภาษณ์ การสังเกต
การตรวจแบบฝึกหัดการบ้านของนักเรียน

สำหรับปัญหาในการวัดและประเมินผลการสอนภาษาไทย ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 90.67
ตอบว่าไม่มีปัญหา ส่วนที่เหลือได้ระบุปัญหาพร้อมวิธีแก้ไข ดังนี้

<u>ปัญหา</u>	<u>วิธีแก้ปัญหา</u>
1. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ไม่สามารถวัดได้ครอบคลุม เนื้อหา บาง พฤติกรรมไม่สามารถวัดได้ชัดเจน	1.1 ใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อสอบ เข้ามาช่วย ในการสร้างแบบทดสอบ 1.2 ใช้เครื่องมือหลาย ๆ ชนิดวัดและประเมินผล นักเรียน
2. การสอบปลายปีโดยใช้แบบทดสอบของ หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประม ศึกษาจังหวัด นักเรียนทำข้อสอบไม่ได้ เนื่องจาก วิธีตอบยุ่งยาก นักเรียนเกิดความสับสน	2. นำข้อสอบเก่า ๆ ในปีที่ผ่านมาให้ให้นักเรียน ฝึกหัดทำ เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกับวิธีทำ ข้อสอบหลาย ๆ รูปแบบ

ด้านการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร

การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมคือ ร่วมจัดกิจกรรมการแข่งขัน การประกวด เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น การตอบปัญหาภาษาไทย เป็นกรรมการการประกวดการอ่าน การพูด การคัดลายมือ การเล่านิทาน มีส่วนช่วยครูบรรณารักษ์ จัดห้องสมุดให้สวยงาม เช่น จัดป้ายนิเทศ จัดหนังสือ

โรงเรียนหลายแห่งจัดรายการแข่งขันเกี่ยวกับภาษาไทยในช่วงพักกลางวัน สัปดาห์ละ ครั้ง โดยครูทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาให้นักเรียน และคอยจัดตารางวัลให้แก่ผู้ชนะเลิศ จากการแข่งขัน เช่น การจัดประกวดการอ่านคล่อง เขียนคล่อง การทายปัญหา ใ้วาที และมี รายการที่ให้ความรู้แก่นักเรียน เช่น ภาษาไทยวันละคำ

สำหรับปัญหาการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย มีครูจำนวน 69 คน หรือร้อยละ 92.00 ตอบว่าไม่มีปัญหา ส่วนที่เหลือได้ระบุปัญหาและวิธีที่ได้แก้ไขดังนี้

<u>ปัญหา</u>	<u>วิธีแก้ปัญหา</u>
1. โรงเรียนในถิ่นทุรกันดารขาดแคลนอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น เครื่องเสียง ไม่มีไฟฟ้าใช้	1.1 พยายามจัดกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้อุปกรณ์มากนักหรือใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีในท้องถิ่นเป็นหลัก 1.2 เสนอขออุปกรณ์ที่จำเป็นบางอย่าง เช่น วิทยุ เทป (ที่ไม่ต้องใช้ไฟฟ้า) จากชุมชน 1.3 ขอยืมอุปกรณ์จากวัดในหมู่บ้าน
2. ครูที่เคยจัดกิจกรรมมักจะได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนให้จัดกิจกรรมทุก ๆ ครั้งหรือจัดกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งครูต้องทำงานหนักเกินไป	2.1 ขอความเห็นใจจากผู้บริหารให้กระจายงานให้ครูคนอื่น ๆ ได้ทำบ้าง 2.2 เสนอผู้บริหารโรงเรียนขอทำงานที่ตนถนัดมากที่สุด และคิดว่าสามารถทำได้ดี
3. ครูมีภาระอย่างอื่นมากนอกจากงานสอน เช่น งานธุรการ งานพัสดุ งานสัมพันธ์ชุมชน บางครั้งไม่มีเวลาจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่	3. ให้สถานักเรียนเป็นผู้ริเริ่มการจัดกิจกรรมครูเป็นที่ปรึกษา

ด้านการสอนซ่อม เสริม

ครูจำนวน 72 คน หรือร้อยละ 96.00 ตยว่าตนสอนซ่อม เสริมภาษาไทยให้แก่นักเรียน ส่วนใหญ่ครูสอนซ่อม เสริมในเวลาว่าง เช่น ช่วงพักกลางวัน หลังเลิกเรียน และมีบางโรงเรียน ในภาคเรียนสุดท้ายจะสอนนักเรียนทั้งชั้นในช่วงวันหยุดด้วย การสอนซ่อม เสริมในวันปกติส่วนใหญ่ ใช้เวลา 30 - 45 นาที

นักเรียนที่ครูสอนซ่อมให้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เรียนอ่อน ส่วนนักเรียนที่เรียนเก่งครูสอน เสริมในบางโอกาส เช่นในช่วงที่จะนำนักเรียนไปแข่งขันความสามารถด้านภาษาไทยในระดับกลุ่ม โรงเรียนอำเภอหรือจังหวัด

สำหรับเทคนิควิธีที่ครูใช้ในการสอนซ่อม เสริมมีหลายวิธี เช่น การสอนซ่อมให้นักเรียน ที่เรียนอ่อน ครูสอนนักเรียน เป็นกลุ่มย่อยและตัวต่อตัว ซึ่งส่วนใหญ่ครูจะสอนหลังจากที่มีการทำแบบ ฝึกหัดไปแล้ว และถ้าครูพบข้อบกพร่องของนักเรียนก็จะเรียกนักเรียนมาอธิบายข้อที่นักเรียนทำผิด หรือยังไม่เข้าใจ ส่วนนักเรียนที่เรียนเก่ง ครูจะสอนเสริมแบบตัวต่อตัวและมอบหมายงานให้ไปทำ เพิ่ม เต็มที่บ้าน

การสอนนักเรียนที่เรียนอ่อนนั้น มีครูบางโรงเรียนใช้อาสาสมัครนักเรียน ซึ่งเป็นนักเรียน ที่เรียนเก่งมาช่วยครูสอนด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนแบบตัวต่อตัวและแบบกลุ่มย่อย การสอนซ่อม เสริม ที่ครูยอมรับว่าได้ผลดีที่สุดคือ วิธีที่ครูสอนนักเรียนแบบตัวต่อตัว

สำหรับปัญหาในการสอนซ่อม เสริมภาษาไทย ครูที่สอนซ่อม เสริมทุกคนระบุว่ามีปัญหา ซึ่งปัญหาและวิธีแก้ไขของแต่ละคนมีลักษณะคล้าย ๆ กัน พอสรุปได้ดังนี้

<u>ปัญหา</u>	<u>วิธีแก้ปัญห</u>
1. บ้านพักอยู่ห่างไกลโรงเรียนประสบปัญหา การสอนซ่อม เสริมหลัง เลิกเรียน เพราะ ารถประจำทางกลับบ้านไม่ค่อยมี ขาดความ ปลอดภัยสำหรับครูสตรี	1.1 สอนช่วงพักกลางวันหลังจากรับประทานอาหาร เสร็จ เวลาประมาณ 30 นาทีโดยสอนนักเรียน แบบตัวต่อตัวและแบบกลุ่มย่อย 1.2 ให้นักเรียนที่เรียน เก่งช่วยสอนนักเรียนที่ เรียนอ่อน แบบตัวต่อตัวหลัง เลิกเรียนโดยให้ได้รับผิดชอบ เป็นราย ๆ ไปครูคอยติดตามผลในวันรุ่งขึ้น

ปัญหา

3. ไม่มีกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพราะผู้บริหารโรงเรียนไม่ค่อยสนใจงานวิชาการ แต่สนใจงานอาคาร สถานที่ และชุมชนมากกว่า
4. สอนซ่อม เสริมแล้วแต่ไม่สามารถทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น
5. นักเรียนไม่ค่อยอยากเรียน เพราะเกิดปมด้อยและการสอนนักเรียนหลังเลิกเรียนไม่สะดวกเพราะผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนไปช่วยงานที่บ้าน

วิธีแก้ปัญหา

3. สอนไปเรื่อย ๆ และให้ถือว่าเป็นหน้าที่
- 4.1 เปลี่ยนแปลงเทคนิควิธีสอน เช่น เล่นปนเรียน ไม่จริงจังกับการเรียนมากนัก ให้นักเรียนเกิดความสุขสนานจากการเรียนก่อน เรียนให้นักเรียนทุกคนทำสมาธิฝึกจิตใจให้สงบ
- 4.2 ปรึกษาเพื่อนครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- 4.3 จัดทำสื่อขึ้นใหม่เพื่อเร่งเร้าให้นักเรียนสนใจเรียน
- 5.1 อธิบายให้นักเรียนเข้าใจ หาสิ่งมากระตุ้นให้นักเรียนสนใจ เช่น ให้รางวัลผู้มาเรียน
- 5.2 ให้นักเรียนที่เรียนเก่งร่วมเรียนเป็นเพื่อน พร้อมทั้ง เป็นผู้ช่วยครูในบางโอกาสและพยายามสร้างความรู้สึที่ดีต่อการเรียนซ่อม เสริม
- 5.3 ยกย่องชมเชยนักเรียนที่มาเรียนและมีพัฒนาการดีขึ้น
- 5.4 สอนซ่อม เสริมตอนพักกลางวัน และให้ความสนใจนักเรียนที่เรียนอ่อนเป็นพิเศษในเวลาเรียนปกติ
- 5.5 ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง และใช้เวลาสอนนักเรียนไม่เกินครึ่งละ 1 ชั่วโมง

4. แบบสังเกตสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการจัดการ เรียนการสอนภาษาไทย

ตารางที่ 40 สิ่งสนับสนุนหรือส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้า
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สิ่งสนับสนุนหรือส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. มีป้ายนิเทศที่ให้ความรู้และแนวทางการเรียน และนอกอาคารเรียน	75	100.00
2. มีป้ายนิเทศเฉพาะภาษาไทยนอกห้องเรียน	13	17.33
3. มีห้องสมุดประจำโรงเรียน	68	90.67
โรงเรียนที่มีห้องสมุดประจำโรงเรียนมีจำนวนหนังสือดังนี้ (N=68)		
1. มีหนังสือรวมประมาณ 1,001-2,000 เล่ม	46	67.65
2. มีหนังสือรวมประมาณ 500-1,000 เล่ม	12	17.65
3. มีหนังสือรวมประมาณ 2,000 เล่มขึ้นไป	10	14.70
รวม	68	100.00
4. ภายในห้องสมุดมีหนังสือดังนี้ (N=68)		
4.1 หนังสือพิมพ์รายวันจำนวน 2 ฉบับ คือ ไทยรัฐ และ เดลินิวส์	34	50.00
4.2 หนังสือพิมพ์รายวันจำนวน 1 ฉบับ คือ		
4.2.1 ไทยรัฐ	20	29.41
4.2.2 เดลินิวส์	12	17.65
4.2.3 มติชน	2	2.94
4.3 หนังสือแบบเรียน	68	100.00
4.4 หนังสือส่งเสริมการอ่าน	44	64.71
4.5 หนังสือสารคดี เสริมความรู้	34	50.00
4.6 หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม	32	47.06
4.7 หนังสือการ์ตูน	27	39.71

ตารางที่ 40 (ต่อ)

สิ่งสนับสนุนหรือส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
4.8 วารสาร	26	38.24
4.9 นวนิยาย	18	26.47
5. ป้ายสถิติที่แสดงผลการเรียนและความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ (N=75)		
5.1 ไม่มีแสดงไว้	17	22.67
5.2 มีแสดงไว้	58	77.33

จากตารางที่ 40 แสดงว่า โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยทุกโรงเรียนมีป้ายนิเทศที่ให้อ่านข่าวสารและความรู้บริเวณอาคารเรียนและนอกอาคารเรียน โรงเรียนจำนวนมากคือร้อยละ 90.67 มีห้องสมุดประจำโรงเรียนในจำนวนนี้ส่วนใหญ่คือร้อยละ 67.65 มีหนังสือในห้องสมุดรวมประมาณ 1,001-2,000 เล่ม หนังสือที่มีมากที่สุดร้อยละ 100.00 คือ หนังสือแบบเรียน รองลงมาร้อยละ 64.71 คือหนังสือส่งเสริมการอ่าน และร้อยละ 50.00 คือ หนังสือพิมพ์รายวัน 2 ฉบับ คือไทยรัฐและเดลินิวส์ และหนังสือสารคดีเสริมความรู้ ส่วนหนังสืออื่น ๆ มีต่ำกว่าครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 47.06 เป็นหนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม ร้อยละ 39.71 เป็นหนังสือการ์ตูน ร้อยละ 38.24 เป็นวารสาร ร้อยละ 26.47 เป็นหนังสือนวนิยาย ส่วนหนังสือพิมพ์รายวันจำนวน 1 ฉบับนั้น ร้อยละ 29.41 มีหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ร้อยละ 17.65 มีหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.94 มีหนังสือพิมพ์มติชน โรงเรียนจำนวนมากคือ ร้อยละ 77.33 มีป้ายสถิติที่แสดงผลการเรียนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ

ตารางที่ 41 สิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนของโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. บ้ายนิเทศภาษาไทยภายในห้องเรียน		
1.1 ไม่มี	6	8.00
1.2 มี	69	92.80
สภาพของบ้ายนิเทศที่จัดไว้ (N=69)		
1.2.1 ได้รับความสนใจของนักเรียนและตรงกับเรื่องที่สอนในช่วงนั้น	42	60.87
1.2.2 ไม่น่าสนใจไม่ตรงกับเรื่องที่สอนในช่วงนั้นเพราะจัดไว้นานแล้ว	27	39.13
2. สถิติหรือกราฟแสดงความก้าวหน้าของนักเรียนเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย (N=75)		
2.1 ไม่มี	11	14.67
2.2 มี	64	85.33
3. มุมหนังสือภายในห้องเรียน (N=75)		
3.1 ไม่มี	22	29.33
3.2 มี	53	70.67
ประเภทหนังสือที่จัดไว้บริการที่มุมหนังสือ (N=53)		
3.2.1 แบบเรียน	53	100.00
3.2.2 หนังสือการ์ตูน	36	67.92
3.2.3 หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม	34	64.12
3.2.4 หนังสือส่งเสริมการอ่าน	26	49.06
3.2.5 หนังสือพิมพ์รายวัน	21	39.62
3.2.6 วารสาร	18	33.96
3.2.7 หนังสือสารคดี	14	26.42
3.2.8 นวนิยาย	11	20.75

ตารางที่ 41 (ต่อ)

สิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
4. การจัดแสดงผลงานของนักเรียน เกี่ยวกับการเรียนภาษาไทย (N=75)		
4.1 ไม่มี	33	44.00
4.2 มี	42	56.00
ประเภทผลงานนักเรียนที่มีแสดงไว้ (N=42)		
4.2.1 การคัดลายมือ	34	80.95
4.2.2 เรียงความ	21	50.00
4.2.3 การแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลง กลอน	18	42.86
4.2.4 การเขียนนวนิยาย เรื่องสั้น	4	9.52
5. การจัดโต๊ะ เก้าอี้		
5.1 ไม่มีความสะดวกล่องตัวในการจัดกิจกรรมการเรียนแบบต่าง ๆ	17	22.67
5.2 มีความคล่องตัวในการจัดกิจกรรมการเรียนแบบต่าง ๆ	58	77.33

จากตารางที่ 41 แสดงว่าโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ส่วนใหญ่ร้อยละ 92.00 มีการจัดป้ายนิเทศภาษาไทยภายในห้องเรียนในจำนวนนี้สภาพของป้ายนิเทศ ที่จัดไว้ร้อยละ 60.87 ได้รับความสนใจของนักเรียนและตรงกับเรื่องที่สอนในช่วงนั้น และป้ายนิเทศ ร้อยละ 39.13 ไม่น่าสนใจ ไม่ตรงกับเรื่องที่สอนในช่วงนั้น เพราะจัดไว้นานแล้ว

โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 85.33 มีสถิติหรือกราฟแสดงความก้าวหน้าของนักเรียนที่เกี่ยวกับวิชาภาษาไทยแสดงไว้ในห้องเรียนโรงเรียน ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.67 มีมุมหนังสือภายในห้องเรียนในจำนวนนี้หนังสือที่มีมากที่สุด ร้อยละ 100 คือ หนังสือแบบเรียน รองลงมาร้อยละ 67.92 คือหนังสือการ์ตูน ร้อยละ 64.15 คือหนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม ส่วนหนังสืออื่น ๆ มีน้อยกว่าครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 49.06 หนังสือส่งเสริม การอ่าน ร้อยละ 39.62 หนังสือพิมพ์รายวัน ร้อยละ 33.96 วารสาร ร้อยละ 26.42 หนังสือ สารคดี และร้อยละ 20.75 หนังสือนวนิยาย

โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยประมาณเกือบครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 44.00 ไม่ได้จัดแสดงผลงานของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทย ส่วนโรงเรียน ที่จัดแสดงผลงานของนักเรียนมีร้อยละ 56.00 ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.95 เป็นผลงาน ประเภทการคัดลายมือ รองลงมาร้อยละ 50.00 เป็นประเภทเรียงความ และร้อยละ 42.86 เป็นการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลง กลอน ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 9.52 เป็นการเขียน นวนิยายเรื่องสั้น โรงเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 77.33 จัดโต๊ะเก้าอี้มีลักษณะคล่องตัวในการจัด กิจกรรมแบบต่าง ๆ และร้อยละ 22.67 ไม่มีความคล่องตัวในการจัดกิจกรรมการเรียนแบบต่าง ๆ

ตารางที่ 42 การจัดการ เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การจัดการ เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์	จำนวนโรงเรียน (N=75)	ร้อยละ
1. การเก็บสื่อการสอน		
1.1 เก็บไว้ตามห้องเรียนต่าง ๆ	57	76.00
1.2 เก็บไว้ไม่แน่นอนตามความสะดวกของครู	34	45.33
1.3 มีห้องเก็บสื่อโดยเฉพาะ	30	40.00
1.4 ไม่ได้จัดเก็บทั้งไว้ไม่เป็นระเบียบ	4	5.33
2. ที่มาของสื่อการสอนชนิดต่าง ๆ		
2.1 ซื้อสำเร็จรูป	75	100.00
2.2 ผลิตใช้เอง	68	90.67
2.3 ยืมจากโรงเรียนอื่นหรือศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	62	82.67
3. การมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อของครูและนักเรียน	75	100.00
4. สภาพของสื่อการสอนภาษาไทย		
4.1 ไม่สามารถนำมาใช้ได้ทันที	11	14.67
4.2 สามารถนำมาใช้ได้ทันที	64	85.33
5. จำนวนสื่อการสอนภาษาไทยที่โรงเรียนมีสำหรับใช้		
5.1 ไม่เพียงพอ	12	16.00
5.2 เพียงพอ	63	84.00

จากตารางที่ 42 แสดงว่า โรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.00 เก็บสื่อการสอนไว้ตามห้องเรียนต่าง ๆ
รองลงมา ร้อยละ 45.33 เก็บสื่อไว้ไม่แน่นอนตามความสะดวกของครู และร้อยละ 40.00
มีห้องเก็บสื่อโดยเฉพาะ ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้เก็บสื่อโดยทิ้งไว้ไม่เป็นระเบียบ มีเพียงร้อยละ
5.33 ที่มาของสื่อที่ใช้ในโรงเรียนมี 3 ทางคือ ร้อยละ 100.00 ซื้อสำเร็จรูป รองลงมา
ร้อยละ 90.67 ผลิตเอง และร้อยละ 82.67 ยืมจากโรงเรียนอื่นหรือศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน
ครูและนักเรียนทุกโรงเรียนร่วมมือกันผลิตสื่อ และสื่อที่มีอยู่ในโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 85.33
ครูสามารถนำมาใช้ได้ทันที ส่วนสื่ออีกร้อยละ 14.67 ครูยังไม่สามารถนำมาใช้ได้ทันที โรงเรียน
ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.00 มีสื่อใช้อย่างเพียงพอ โรงเรียนร้อยละ 16.00 มีสื่อใช้ไม่เพียงพอ

ตารางที่ 43 การใช้สื่อการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

การใช้สื่อการสอนของครูภาษาไทย	จำนวน (N=75)	ร้อยละ
1. ในระหว่างที่สอนภาษาไทย	75	100.00
2. ชนิดของสื่อการสอนที่ครูใช้ในการสอนภาษาไทย		
2.1 บัตรคำ	75	100.00
2.2 รูปภาพ	72	96.00
2.3 บัตรภาพ	63	84.00
2.4 แถบประโยค	43	57.33
2.5 บัตรงาน	36	48.00
2.6 ของจริง	28	37.33
2.7 อุปกรณ์เครื่องเสียง	24	32.00
2.8 กิจกรรม เกม	18	24.00
2.9 ของจำลอง	10	13.33
2.10 อุปกรณ์ประสมคำ	6	8.00
3. ความสามารถของครูในการใช้สื่อการสอน		
3.1 ไม่เหมาะสมกับเนื้อหา	4	5.33
3.2 เหมาะสมกับเนื้อหาและใช้อย่างคล่องแคล่ว	71	94.67

จากตารางที่ 43 แสดงว่า ครูภาษาไทยร้อยละ 100.00 ใช้สื่อในระหว่างที่สอนภาษาไทย สื่อการสอนที่ครูใช้มาก 3 ลำดับแรกคือ บัตรคำ รูปภาพ และบัตรภาพ คิดเป็นร้อยละ 100.00 96.00 และ 84.00 ตามลำดับ ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 94.67 สามารถใช้สื่อได้ เหมาะสมกับเนื้อหาและใช้อย่างคล่องแคล่ว มีครูเพียงร้อยละ 5.33 ใช้สื่อไม่เหมาะสมกับเนื้อหา

ตารางที่ 44 การจัดกิจกรรมการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มี
ความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

กิจกรรมที่ครูใช้	จำนวน (N=75)	ร้อยละ
1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน		
1.1 การสนทนา	75	100.00
1.2 การเล่าเรื่องหรือนิทาน	63	84.00
1.3 การร้องเพลง	35	46.00
1.4 กิจกรรมเกม	24	32.00
1.5 การทนายปัญหา	16	21.33
1.6 ปรินาคำทาย	12	16.00
2. ชี้นสอน		
2.1 การอ่านออกเสียง	75	100.00
2.2 การบรรยายโดยครู	75	100.00
2.3 การรายงานหน้าชั้นเรียน	65	86.67
2.4 การเล่านิทาน	46	61.33
2.5 การอภิปรายโดยนักเรียน	38	50.67
2.6 ปรินาคำทาย	35	46.67
2.7 การตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ	30	40.00
2.8 การอ่านในใจ	7	9.33
2.9 การค้นคว้าจากหนังสือ	2	2.67
2.10 กิจกรรมเกม	2	2.67
3. ชี้นเสริมบทเรียน		
3.1 การทำแบบฝึกหัด	75	100.00
3.2 การร้องเพลง	55	73.33

ตารางที่ 44 (ต่อ)

กิจกรรมที่ครูใช้	จำนวน (N=75)	ร้อยละ
3.3 การเล่นเกม	43	57.33
3.4 การเล่านิทาน	18	24.00
3.5 การค้นคว้าเพิ่มเติม	17	22.67
3.6 การโต้วาทิ	8	10.67
3.7 บทบาทสมมติ	4	5.33
3.8 การเล่นละคร	3	4.00
3.9 การจัดนิทรรศการ	2	2.67

จากตารางที่ 44 แสดงว่ากิจกรรมชั้นนำเข้าสู่บทเรียนที่ครูภาษาไทยเลือกใช้มาก 3 ลำดับแรก คือ การสนทนา การเล่าเรื่องหรือนิทาน และการร้องเพลง คิดเป็นร้อยละ 100.00 84.00 และ 46.00 ตามลำดับ

กิจกรรมชั้นสอนที่ครูภาษาไทยเลือกใช้มาก 3 ลำดับแรกคือ การอ่านออกเสียง การบรรยายโดยครู และการรายงานหน้าชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00 100.00 และ 86.67 ตามลำดับ

กิจกรรมชั้นเสริมบทเรียนที่ครูภาษาไทยเลือกใช้มาก 3 ลำดับแรก คือ การทำแบบฝึกหัด การร้องเพลง และการเล่นเกม คิดเป็นร้อยละ 100.00 73.33 และ 57.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 45 พฤติกรรมของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีความก้าวหน้า
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย จากการสังเกตและสอบถามเพิ่มเติม

พฤติกรรมของครูภาษาไทย	จำนวน (N=75)	ร้อยละ
1. การทำกิจกรรมร่วมกัน		
1.1 การช่วยกันอบรมนักเรียน	75	100.00
1.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการสอน	75	100.00
1.3 การจัดทำข้อสอบ	57	76.00
1.4 การผลิตสื่อการสอน	36	48.00
1.5 การเตรียมการสอน	12	16.00
2. การปฏิบัติก่อนเข้าสอน		
2.1 พูดคุยกับเพื่อนครูด้วยกัน	75	100.00
2.2 เตรียมการสอน	75	100.00
2.3 ผลิตสื่อการสอน	54	72.00
2.4 จัดป้ายนิเทศ	16	21.33
2.5 สันทนาการ เช่น เล่นหมากรุก	16	21.33
2.6 ช่วยกันตกแต่งอาคารเรียน บริเวณโรงเรียน	13	17.33
3. การช่วยเหลือให้ความร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมให้นักเรียน	75	100.00
4. การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างปฏิบัติการสอน	75	100.00
5. การสอนในช่วงเวลาที่รับผิดชอบ		
5.1 สอนเต็มเวลา	69	92.00
5.2 สอนไม่เต็มเวลาที่กำหนด	6	8.00
6. การขาดสอนในช่วงเวลาที่รับผิดชอบ		
6.1 ขาดมาก (ตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไปต่อสัปดาห์)	3	4.00
6.2 ขาดน้อย (หลายสัปดาห์จึงจะขาดสักครั้ง)	34	45.33
6.3 ไม่เคยขาดสอนเลย	38	50.67

ตารางที่ 45 (ต่อ)

พฤติกรรมของครูภาษาไทย	จำนวน (N=75)	ร้อยละ
7. การสอนแทนครูภาษาไทยที่ขาดสอน		
7.1 ไม่มี	32	42.67
7.2 มี	43	57.33
ผู้เข้าสอนแทนคือ (N = 43)		
7.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน	21	48.84
7.2.2 ครูระดับชั้นเดียวกัน	18	41.86
7.2.3 ครูชั้นใดก็ได้ที่ว่าง	4	9.30

จากตารางที่ 45 แสดงว่า ครูภาษาไทยร้อยละ 100.00 ทำกิจกรรมร่วมกันในการช่วยกันอบรมนักเรียนและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการสอน รองลงมา ร้อยละ 76.00 ร่วมกันจัดทำข้อสอบ และร้อยละ 48.00 ร่วมกันผลิตสื่อการสอน มีครูจำนวนน้อยคือร้อยละ 16.00 ที่เตรียมการสอนร่วมกัน

ก่อน เข้าสอนครูภาษาไทย ร้อยละ 100.00 พูดคุยกับเพื่อนครูด้วยกัน และเตรียมการสอน มีครูร้อยละ 72.00 ผลิตสื่อการสอนก่อนเข้าสอน ส่วนพฤติกรรมอื่น ๆ มีครูจำนวนน้อยปฏิบัติคือร้อยละ 21.33 จัดป้ายนิเทศ และสันทนากการ เช่น การเล่นหมากฮอส หมากจุก และร้อยละ 17.33 ช่วยกันตกแต่งอาคารเรียนบริเวณโรงเรียน

ครูภาษาไทยร้อยละ 100.00 ช่วยเหลือให้ความร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมให้นักเรียน และช่วยเหลือกันในระหว่างปฏิบัติการสอน ครูภาษาไทยจำนวนมากคือร้อยละ 92.00 สอนในช่วงโมงที่รับผิดชอบเต็มเวลา ร้อยละ 50.67 ไม่เคยขาดสอน ร้อยละ 45.33 ขาดสอนน้อยคือหลายสัปดาห์จึงจะขาดสักครั้ง และมีครูเพียงร้อยละ 4.00 เท่านั้นที่ขาดสอนมากคือตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไปต่อสัปดาห์

โรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 57.33 มีการจัดครูเข้าสอนแทนครูภาษาไทยที่ขาดสอน
โรงเรียนที่ไม่จัดครูเข้าสอนแทนครูภาษาไทยที่ขาดสอนมีร้อยละ 42.67 ผู้สอนแทนร้อยละ
48.84 เป็นผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 41.86 เป็นครูระดับชั้นเดียวกัน และร้อยละ
9.30 เป็นครูชั้นใดก็ได้ที่ว่าง